

RÓZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F 370h 10
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 10. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. október

Szabadságharcunk októberi hősei és áldozatai

„És kérdik, egyre többen kérdik, Hebegve, mert végképp nem értik – Ők, akik örökségbe kapták -: Ilyen nagy dolog a Szabadság?”

(Márai Sándor)

Október hónapban nemzetünknek két ünnepén fejet hajtunk azok előtt, akik a magyar szabadságért fegyverrel harcoltak, életüket adták, vagy a börtönökben sínylődtek életük végéig. De hajtsunk fejet azok előtt is, akik otthon maradtak árván, egyedül, megbélyegezve, kirekesztve szenvedtek, az asszonyok és gyerekek. Ők voltak 1848-49 és az 1956-os szabadságharc hősei. Rájuk emlékezzünk október 6-án és október 23-án!

155 éve, 1849. október 6-án a magyar történelem egyik legszomorúbb napja virradt fel. Ekkor szenvedett vértanúhalált Magyarország első miniszterelnöke gróf Batthyány Lajos, és ezen a napon emelt fővel és rendületlen lélekkel mentek az aradi vesztőhelyre 13-an.

Kik voltak az aradi vértanúk? Mindannyian katonák, tisztek, főtisztek s tábornokok. Kitűnő emberek, magyarok, akik közül többen csak törve beszéltek magyarul! Emberek és derék polgárok, akik gyöngéd szeretettel vették körül családjukat, keresték boldogulásukat, mint minden ember, bármelyikünk. Kik 1848 márciusának eszméje elérte hazánkat is, ők a magyar szabadságért, az egyenlőségért, a sajtószabadságért, a jobbágyság eltörléséért vállalták a harcot ott hagyva családjukat. Végül a világ legnagyobb idegen hadseregével szemben ők voltak a vesztett szabadságharc honvédsereg vezetői, akik odaadták a legnagyobbat, amit ember csak adhat: az életüket is a magyar szabadságért. Nem azaz lettek hősök, hogy meghaltak, hanem azaz, ahogy éltek!

1956. október 23-ai forradalom emlékére való emlékezés, nemzetünk egyik legnagyobb ünnepe. Akkor 56 öszén átmenetileg elbukott, de végül, néhány évtized után mégis csak győzött! Emlékezzünk az 56-os hősekre, mert nagyon sok áldozatba került ez a forradalom. Ismét sok vér folyt, amikor november 4-én hajnalban megdördültek a fővárost ostromló szovjet ágyúk és rövidesen halott felkelők –köztük sok fiatal - borították a pesti utcákat. Ismét egy idegen hatalom zsoldosai vették vissza a hatalmat. A zsarnokság jelképeként néhány napja lehullott vörös csillag ismét kigyúlt...

A felkelő hősekkel kíméletlenül leszámolt a visszatért kommunista hatalom, nem kímél-

ve még a kommunista Nagy Imre miniszterelnököt sem. Kivégzés és börtön!

Forradalmunkra így emlékezik Albert Camus A magyarok vére című írásában: „A legázolt és bilincsbbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármely másik nép az elmúlt 20 esztendőben. Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betömő, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullania – s ez a vérfolyam már alvad az emlékezetben...”

Nyomorúságuk, láncaik és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelniünk: a szabadságot, amelyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk.”

Hajtsunk fejet, gyűjtsunk gyertyát az 1956-os forradalom áldozatai emlékére emelt kopjafák, és emlékművek előtt! Szívünkben, lelkekben örökre, méltóan őrizzük azok emlékét, akik történelmünk során életüket adták a magyar szabadságért. Ne hagyjuk megalvadni a magyar áldozatok vérenek emlékezetét!

felső kép: kilőtt szovjet tehergépkocsi - üzenettel: így jár az, aki a magyart bántja!
alsó kép: a Nagykörút a harcok után

Az ünneplés jó alkalom arra is, hogy végiggondoljuk mindazokat az eszméket, s ezen eszmékhez való viszonyunkat, amelyekért életüket adták az aradi vértanúk, az 1956-os forradalom hősei és Magyarország két miniszterelnöke.

Császárné Gyuricza Éva

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött Gyomaendrőd város Képviselő-testülete szeptember 30-i ülésén

A város költségvetésének első félévi teljesítését a könyvvizsgálói jelentéssel megerősítve elfogadta. A bevételeket 1,7 milliárd forint, (51%), a kiadásokat 1,6 milliárd forint összegben (46,2%). A működési kiadások félévi teljesülése 53,6 % volt, de ezen belül a dologi kiadások majdnem elérték a 60%-ot, a gáz, villany, vízárak emelkedése miatt. A fejlesztésekre 657 millió forint, a felújításokra 4,7 millió forint van elszámolva június 30-ig.

Lomtalanítás október 11-én lesz!

Városi Zene- és Művészeti Iskola által nyújtott csoportos szolgáltatások ingyenesek. Térítési díjat csak az egyéni hangszeres foglalkozásokat igénybevevő tanulónak kell fizetni.

A közalkalmazottak egyszeri bérkiegészítését, amely a 2004. évi bruttó 6%-os keresetnövelést segítette volna, pénzhány miatt elutasította a testület. A számítások szerint ez az egyszeri bérkiegészítés összesen 40,1 millió forintba került volna, amihez az állam 6,7 milliót, az önkormányzat pedig 33,4 millió forintot kellett volna hogy kifizessen.

Az iskolatej program I. szakaszában (2004. május 12- június 11.-ig) összesen 24.136 pohár tejet kapott 1103 tanuló. Az önkormányzat 235 ezer forinttal (30%) támogatta a programot.

A II. ütem 2004. szeptember 1. - 2004. december 31-ig tart, 1058 tanuló 77.234 pohár tejet kap, az önkormányzat támogatása (50%) 1,2 millió forint.

Elutasításra került a Városi Zene-és Művészeti iskola azon kérelme, hogy 3 óvodában tarthasson csoportos foglalkoztatást a délutáni órákban. Ezekre a foglalkoztatásokra nem az óvoda helyeiben kerülhetett sor.

Jóváhagyásra került ugyanakkor a zeneiskola alapító okiratának módosítása, mely szerint plusz oktatási tevékenységgel bővül az alaptevékenysége: néptánc, társastánc, és színjáték

Dr. Hanyecz Károlyné 38 éves pedagógiai munkájért Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket kapott.

Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium 2003/2004 tanévi intézményi beszámolóját elfogadta a testület. Az iskolának a legfontosabb adatai: tanulói létszám: a tanév elején 237 fő, a tanév végén 218 fő. Az intézmény dolgozóinak létszáma: 47 fő teljes, és 8 fő rész munkaidős. 2003. évi kiadásainak végösszege: 158,8 millió forint.

Az iskola 18 tanulója tett különböző fokú eredményes nyelvvizsgát a tanév során. Kiemelkedő versenyeredményei: Az Országos Diákolimpiai kosárlabda csapat a megyei döntőn I. helyezést, az országos döntőn a 17. helyezést érte el: felkészítő tanáruk volt: Giriczné Darázs Anna; a történelem OKTV-n országos 27. lett Bere Gabriella, felkészítő tanára: Róza Olga; „Édes anyanyelvünk” országos döntőjén Tóth Enikő a középmezőnyben végzett: felkészítő tanár: Bernáthné Butsi Erika; Megyei német versenyen Varga Éva I. helyezést, Bucsi Erzsébet 4. helyezést, felkészítő tanár: Pappné Nagy Katalin.

A felvételi eredmények: 53 érettségizett diák folytathatja tanulmányait egyetemeken, főiskolákon.

A egyes középiskolák (gimnázium és szakközépiskola) sorrendjében, amelyet országosan a „hozzáadott érték” hét különböző számítási módszerével az elmúlt 3 év teljesítménye alapján az OM rangsorolt, az összesített eredmények alapján a

KNER IMRE GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA ORSZÁGOS ELSŐ helyezést kapott (175 iskola vett részt)!

Gratulálunk!

Nem kell létszámleépítést végrehajtani a Kis Bálint Általános Iskolában 2004/2005 tanévben, a feladatnövekedés miatt.

A Ligetfürdő Szolgáltató KFT pályázatot nyújthat be egészségügyi szakellátási többletkapacitás befogadására.

A városban 2000-től a megyei Tűdöszűrő Állomás különböző időpontokban szervezi a kötelező szűrővizsgálatot. Az endrődi település részen már évek óta augusztus hónapban, a gyomain pedig november –december hóban. Eddig is hiába kérte a város, hogy a nyári hónapokban legyen a szűrés mindkét részen, nem tudtak változtatni a szűrési terven.

Az összevont szűrési időt a jövőben sem tudják megoldani, így feltehetően 2005-ben a két településrész szűrési idejét felcserélik. (?)

Ismét fellebbezés alatt van a Vitatott földek bírósági ítélete. Mint ismeretes 1700 ha földért folyik a harc, azaz a per, az Országos Kárrendezési Hivatallal.

A testület megbízta a polgármestert, hogy nyújtson be kérelmet az illetékes miniszterhez, a föld közösségi és infrastrukturális célra történő felhasználhatóságára. A testület még nem ismeri az így kérelmezhető földterület nagyságát, a számítások és tervek készülnek.

Eladásra került a „Béke faház”, a nyertes vevő a Bónomzug Vízéért Egyesület, amely 7 millió forintért vásárolja meg, és 4 részletben fizeti ki az összeget, utolsó dátum: 2008. február 1.

A Békés Megyei Vízművek előterjesztette 2005-2008. évre vonatkozó díjszabályzatát, amely igen részletes számításokkal támasztja alá a díjnövelési szándékát. Testületünk csupán véleményezheti, hiszen a Vízművek RT-ben viszonylag kicsi a tulajdonrészünk, tehát a döntés nincs a kezünkben. Az azonban aggasztó, hogy például a kieső nagyfogyasztó, mint például a tönkrement Barnevál miatti költségviselés terhe is a nyakunkba fog szakadni. A Vízművek a települések hálózatának állapotával sem most, sem a jövőben nem foglalkozik ez a település gondja-baja. A víz és csatornadíjak a jövőben is biztos hogy követik az inflációt.

Az előterjesztett díjmódosítás 4 változatából, hogy melyik kerül elfogadásra, azt majd az olvasók jól fogják látni és érzékelni, ha megkapják a jövő évi számlájukat... (erről jelenleg sokkal többet nem lehet tudni.)

Jóváhagyásra került az az elképzelés, hogy a jövő évben az Endrődiek Baráti Köre kezdeményezésére a város önkormányzatának támogatásával és együttműködésével a Csejti tanyavilág emlékére kopjafát állítanak. A kopjafa faragását feltehetően Borsos János volt csejti lakos végzi, az egyeztetések elkezdődtek.

A Ligetfürdő Kft ügyvezetői állására 3 pályázat érkezett. A Kft Felügyelő Bizottság elnökének értékelése, valamint a pályázatok szakmai bírálata alapján a testület úgy döntött, hogy FURKA SÁNDOR-t bízza meg 2005. december 31-ig az ügyvezetői feladatok ellátásával. Egyben az Alapító Okirat is módosításra került, és november 1-től egy ügyvezetője lesz a fürdőnek.

Épül a LIDL Áruház, feltehetően 2005. május 1-jén nyitja kapuit a vásárlók előtt.

Eldölt az ez évi Díszpolgári és Gyomaendrődért kitüntető díjak sorsa. Sajnos a díszpolgári kitüntetés idén nem kerül kiosztásra, (1 szavazat hiányzott!), 4 fő kapja a Gyomaendrődért emléklapok, október 23-i díszközgyűlésen.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Művelt Cigányifjúságért Alapítvány szeptember 11-én nagy sikerű rendezvényt tartott. A Gasztronómiai Nappal egybekötött Cigányzenész találkozó keretei között került átadásra a Phare pénzből megvalósított új épületszárny. Az avató beszédet Dr. Göncz Kinga esélyegyenlőségi miniszterasszony tartotta. A szalagátvágásnál jelen volt és köszöntő beszédet is mondott Teleki László államtitkár, és a megyegyűlés elnöke Varga Zoltán. Sok jeles vendég megtisztelte az ünnepséget, és mindenki jól érezte magát. Sikeresek voltak a főzőverseny résztvevői is, arany, ezüst fakanál díjakkal gazdagodtak, a résztvevők pedig finom ételeket ehettek, kakas-pörkölt, halászlé, saslik, töltött káposzta, és még sok finomság. Délután megkoszorúzták az endrői cigányzenészek emlékművét.

Az Öregszőlői Iskola egykori diákjainak délutáni találkozója zárta a napot a Rózsahelyi iskolában. 1957, 1958, 1959, 1960-ban végzett növendékek Gácsi László tanár úr osztályfőnöki órájára iparkodtak. Az ország szinte minden részéből sereglő diákok könnyezve, mosolyogva szeretettel megtöltött órákat töltöttek együtt. Ki-ki a maga életútját elmondta. A tanyai iskolából kikérült diákok az elmúlt évtizedekben igen szép életutat jártak be. Volt közöttük gyógyszerész, szülésznő, urániumbányász, banktisztviselő és sok más kiváló szakmunkás. Az osztályfőnöki óra után a Hídfő Étteremben „öregszőlői módra” főzött birkapörkölt várta a jó hangulatú öreg diákokat, akik elhatározták, hogy 5 év múlva újra, ugyanitt találkoznak.

Dávid István

KINCS, AZ ÉLETERED Közhasznú Alapítvány szeptember 10-én a Debreceni Állatkertbe vitte kirándulni a Gyomaendrődön élő segítségre szoruló gyerekeket és felnőtteket. A hangulatos kirándulás örömeihez az időjárás is kegyes volt. Jól érezte magát mindenki, gyermek és felnőtt egyaránt. Sok szép élménnyel gazdagodtak a résztvevők.

Öregdiák-találkozók Endrődön
55 éves találkozóra gyűltek össze a Szent Imre Polgári Iskola öreg diákjai. A Rózsahelyi Kálmán Általános Iskolai aulája adott otthont. Nagy örömmel, szeretettel üdvözölték egymást a régi osztálytársak, akik az ország különböző helyeiről jöttek el a találkozóra.

Öt évvel ezelőtt ez az osztály alapította a Szent Imre-díjat, - ami egy csodálatos ezüst érem és pénzjutalom – és minden évben a Rózsahelyi Napok keretében vagy egy 6.-ik, vagy egy 7.-ik osztályba járó és igen jó tanuló diáknak adományozzák. Most is megerősítették, hogy továbbiban folytatják e nemes cselekedetet. Az osztálytalálkozó jó ebédrel és a délutánba nyúló baráti beszélgetéssel ért véget.

Fülöp Imréné

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi civilszervezetek közösen mondanak köszönetet azoknak az adózó polgároknak, akik a 2002. évi adóbevallásukban az ő szervezetüket tisztelték meg bizalmukkal, és úgy rendelkeztek, hogy támogatják céljaik elérésében.

SVENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY: 70.559 forintot kapott, mely összeg az egyházi temetők karbantartási munkálataira került felhasználásra.

ENDRŐDIEK BARÁTI Köre: 21.577 forintot kapott, amely összeget az egyesület tagjainak közös találkozójának szervezésére és lebonyolítására használt fel.

CUKORBETEGEK GYOMAENDRŐDI KLUBJA: 26.285 forintot kapott, amely összeget szakmai anyagokra és működésre fordította.

GYOMAENRŐDI SIKETEKÉRT ÉS NAGYOTHALLÓKÉRT ALAPÍTVÁNY: 10.881 forint támogatást kapott, amely összeget hallókészülékekhez való elem vásárlására használt fel

ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET GYOMAENDRŐD: 12.490 Forintot kapott, mely összeg működési kiadásának részbeni fedezetét szolgálta.

Gyémánt diplomás tollából

2004. augusztus 13-án minden verőfényével sütött a Nap a szarvasi Evangélikus Templomra.

Ünnepélyes tanévnyitóra készült a Tanítóképző Főiskola. Felsorakozott az intézet ifjúsága, elsőtől a negyedik osztályig. A tömeg, a tanulók rokonai, barátai elég szép számban összegyűltek.

A „sztárok” a leendő elsősősök voltak. Az intézetvezető üdvözlő beszéde és az egyház tiszteletesei minden résztvevőt, minden hallgatót köszöntött. A nemzet „virágai” az elsősök voltak. A magasabb osztálybeliek szintén a magyar jövőt képviselték. Ifjúság, ifjúság... Esküdtéküket meghatottan és tisztelettel hallgattuk.

A múlttól sem felejtkezett meg az intézet. Hetekkel korábban kedves meghívót kaptak a múltat képviselő pedagógus „gárda”... Arany, gyémánt és vas diplomaosztásra is sor került. Bizony ez a „társaság” nem volt oly népes, mint a fiatalság.

Részemről személy szerint csak a helyiek voltak ismerősek. Aranydiplomát kapott: Rajkó Sándorné, Puskás Zoltánné, Szabó Incéné, Gácsi Lászlóné, Wagner Józsefné. Ki arany, ki gyémánt diplomát kapott, aszerint, hogy 50, 60 éve kapta meg oklevelét.

Engedtessek meg, hogy én mint gyémánt diplomás, hosszú, 60 éve kezdődött pályámra emlékezzek, életemről szóljak pár mondatot.

Újvidéken végeztem 1944-ben. Kezdetül fogva szülőfalumban működtem nyugdíjazásomig. Közben elvégeztem a magyar-történelem szakot Szegeden. Voltak jobb esztendők, de háborús idők lévén nehéz idők is! Harminc év körül tanítottam tanyai iskolákban...

Ezen az ünnepen összesen két gyémánt diplomát és egy vas diplomát adtak át.

Szép ünnepség volt! Jó hogy megélhettem! Az ünnepelteknek jó egészséget, szép nyugdíjas éveket kívántak az intézet és az egyház képviselői.

Fel a fejfel újak, fiatalok!

Márton Gábor

Kedves „Marci bácsi”!

Mindnyájan már régóta így szólítunk, Te vagy falunk Marci bácsija, akit igen nagy tisztelet, szeretet és megbecsülés vesz körül. Sok volt diák köszönheti élet pályájának szép ívét lelkiismeretes odaadó tanítói, nevelői munkádnak. Szeretted és szeretet még ma is a gyerekeket. Szeretted a sportnak minden ágát, de azt hiszem a szíved csücskében azért a futball áll, hisz olyan lelkesen drukkolsz télen, nyáron, buzdítod a csapatod, és mindig bízol bennük. Még könyvet is írtál az „Endrői Barátság” futballcsapat emlékére. Te voltál az, aki kitartóan harcoltál azért, hogy a 3. Sz. Iskola felvegye Rózsahelyi Kálmán tiszteletére és emlékére a művész nevét. Rózsahelyi Kálmán életéről is írtál egy kis regényt.

Nem mernék arra vállalkozni, hogy felsoroljam azt a sok-sok egyéb, a Te nevedhez fűződő örök becsű érdemeket, amiért néhány éve a város vezetése díszpolgári ranggal is jutalmazott.

De szeretném megköszönni mindnyájunk nevében, hogy még ma is dolgozol, az újságunk meghatározó egyénisége vagy, és mindenhol segítesz, ahol tudsz. Sokan vagyunk, akik nagyon nagyra becsüljük egész életed munkásságát, áldjon meg az Isten, adjon erőt, egészséget, hogy még soká tudd szolgálni szülőfölded. Egész életed során a nemzet nap-számosa voltál.

Gratulálunk a gyémánthoz! Ragyogja be további életed és munkád! Gratulálunk az aranydiplomásoknak is!

Császárné Gyuricza Éva

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Simonyi (Szmola) Imre

1920-1994

Született 1920. szeptember 14-én, meghalt 1994 februárjában. A simonyifalvi plébánián az anyakönyvi bejegyzésben a születéséről ez áll: Imre fi törvényes római katolikus, atyja Szmola Imre tiszthelyettes, anyja Annabring Mária, született: 1920. szeptember 14-én, keresztatyja Marx Ferenc molnár és neje Veiszman Franciska, keresztelő lelkész: Anslinger Ferenc.

Édesapja endrődi származású, nagyszülei a

nagylaposi tanyán laktak. A nagyanyja nagyon kemény, határozott jellemű asszony volt. Simonyi elmondása szerint húsvétontként hozzájuk Gyulára gyalog jött Endrődről látogatóba mondván sanyargatni kell azt a kutya testet. Állítólag a Szentföldet is megjárta. Olykor magával Csernus Apáttal is hitvitába keveredett, prédikáció közben felszólva a szószékre: "nem úgy van az Apát úr". Az endrődi Szmola rokonságban kovács, szíjgyártó mesterek voltak.

Alig múlt egy éves, amikor édesapja hirtelen meghalt. Hat éves korában a család úgy határozott, hogy özvegy édesanyjával települjenek át Gyulára, hogy Magyarországon, magyar iskolába járhasson. Gyulán a dob u 6. szám alatt egy szoba konyhás udvari lakásban lakott édesanyjával, majd annak halála után egyedül. Ketten éltek édesanyja kis nyugdíjából, és a Simonyifalván maradt nagyszülőktől és nagybácsitól kapott szerény támogatásból nem túl fényesen. Szegények voltak, de az elmondások szerint édesanyja büszkén viselte szegénységét és taníttatta Imrét, aki 1940-ben érettségizett a Gyulai Karácsony János Gimnáziumban.

Simonyi Imre a szó polgári értelmében nem volt úgymond igazán jó tanuló. Elégge nehezen kezelhető, öntörvényű sajátos világlátású volt már gyerekek is. Korán rászokott az olvasásra és igen sokat olvasott. Olvasmányai nagyon segítettek abban, hogy művelt, a világ dolgaiban jól eligazodó, éles látású emberré vált. Tehetsége hamar kibontakozott. Már a gimnáziumban elkezdett irogatni, és már 18 éves kora óta jelentek meg cikkei, frásai és versei különböző vidéki és fővárosi lapok-

ban. Így nem meglepő, hogy az érettségi után 1940-ben 20 évesen már újságíróként dolgozik Gyulán, különböző helyi és megyei lapoknál.

A II. világháborút különböző viszontagságok között élte túl. Katonatársaival a német megszálláskor támadtak meg katonai járőrt. Volt katonaszökevény, állt hadbírótság előtt.

A háború után 1946-49-ig a gyulai Kis Újság című megyei Kiszgazda lap főszerkesztője.

1940-től az ún. fordulat évétől, amikor a kommunista párt veszi át a hatalmat az országban, nehéz idők következtek számára.

Simonyi Imre minden különöse és furcsasága ellenére igen érdekes, színes egyéniség volt. Jól tudott kapcsolatot teremteni az emberekkel. Nagyon sok barátja volt az egyszerű írástudatlan emberektől az egyetemi tanárokig. Persze voltak irigyei, ellenségei is.

A futballt élete végéig nagyon szerette. Ő maga is igen jól futballozott. A gyulai GYAC ifiben volt igazolt játékos. Azt mondták futballista társai, hogy ma egy ilyen tehetséggel rendelkező fiatal NB-I-es futballista lenne. Szerette a színházat, a művészeteket is és természetesen az irodalmat is. Szeretett beszélgetni, vitatkozni. A baráti társaságokban mindig ő volt a központ, a meghatározó személyiség. Ő vitte a prímet. Vita közben szenvedélyesen tudott érvelni, de érvei ítéletei mindig valóságosak, tárgyilagosak voltak.

Nehéz élete volt, sok bajjal, gonddal, betegséggel, börtönnel, internáló táborral tarkítva, de talán erre volt szüksége ahhoz, hogy olyan nagy költő váljon belőle, mint amilyen lett. Igazi poéta major.

A sok viszontagság között, majd a későbbi elismertség és a méltán megszerzett hírnév ellenére sem feledkezett meg Simonyifalváról soha. Annak ellenére, hogy Simonyit gyulai költőnek tartják. Ő valójában mindig Somonyifalvinak vallotta magát. Ide kötötte minden gyermekkori és ifjúkori emlék, hiszen hat éves koráig itt élt, és utána is szinte minden nyári és téli iskolaszünetet Simonyifalván töltött. A csavargások a Leveles partján és a simonyi határban, a piactéri focizások, a szénahordás a nagyapjával, örökké szép emlékei maradtak.

A nagyapja és a nagybátyja voltak a példaképei. Tőlük és a simonyi emberektől tanult tisztességet, emberséget, itt ismer-te meg a kisebbségben lévők sorsát, itt nevelődött, formálódott igaz magyarrá. Szülőfaluja iránti tiszteletből vette fel a Simonyi nevet. Simonyifalváról indult, Gyulán élve országos hírű József Attila-díjjal is elismert költő lett.

Simonyifalva általa lett a magyar irodalomtörténet részévé, országosan és azon túl is ismert helylé.

Simonyi Imrere büszke lehet szülőfaluja, Gyula városa és minden magyar ember, mert ő olyan igaz ember volt, aki a hite, elvei és magyarsága mellett mindig mindenáron kitartott Vállalva a mellőzést, a nincstelenséget és ha úgy hozta a sors, a börtönt és az internálást is.

Ő most biztosan meghatódik és elfogja Őt is a büszkeség, ha lepillant falujára, benne az Ő nevét fölvevő iskolára, amely-be a falubeli barátainak, rokonainak az unokái járnak manapság. Úgy gondolom, hogy Ő is biztos abban, hogy ebben az iskolában hozzá hasonló becsületes és igaz magyar emberek fognak nevelődni, akire majd ugyan olyan büszke lesz az utókor, mint ahogy Ő rá, Simonyi Imrere vagyunk mi büszkék most.

Az emlékező beszédet 2004. szeptember 12-én Simonyifalván mondta el: Dr. Kanka Andor tanár Gyuláról. Ezen a napon vette fel az Arad megyei Simonyifalván a helyi általános iskola a költő nevét. Az iskola falán a költő emléktábláját, bent az iskolában a mellszobrát avatták fel, amely Gyula város anyagi segítségével készült.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1894.

Szeptember 1. – Az ırgalmasnénék létszáma egy helybeli szaporodott s átvették a kisebbik óvoda vezetését is.

Szeptember 8-án megáldott a kisperesi tanyai iskola, melyet a hitközség Szedlák Mihály helybeli vállalkozó által 1.545,- Ft-on építtetett, az asztalos munka pedig került .... Egyenlőre a szőlőskerti tanító, mint ambuláns, fog benne felváltva tanítani. Megnyerte ezen állomást Leviczki Miklós még a múlt évben.

Egyidejűleg a Nagy Mihály és neje által az új iskola mellé állított öntöttvas kereszt is meg van áldva, melyre az illetők 20,- Ft alapot is tettek.

Szintén ebben a hónapban a kondoros-tanyai iskolát is, melyben eddig képzés nélküli tanító – Gyuris András – működött, rendszeresítette a hitközség, de állomása az 1868. 38 tc.47 §-a alapján egyelőre ambulánsnak mondatott ki, hogy tanítója tartozik a hét hat napján felváltva a rendes tanteremben és egy másik bérelt ház

elyiségében is tanítani, a következő javadalom mellett: 325,- Ft, 50,- Ft úti átalány, 25,- Ft az ismétlősök tanításáért. – Októberben kezdte meg a tanítást Baán Károly gyakorló tanító Balaton-Henyéről.

A szarvasvégi leányiskolánál pedig a Leviczkyhez férjhez ment Kemény Vilma helyébe, Andracsek Mária gyakorló tanítónő alkalmaztatott Gyomárol.

Október 4. A megyei közigazgatósági bizottság 1354/1894. kb. sz. határozata Endrőd községét fölmenti a Kocsorhegyen elrendelt iskola felállításának köteleességétől.

Október 28. A Mária-társulat 4. új lobogója: (rúd és mérlegek a régié) 2 fehér és 2 kék, megáldott.

November 1-én a halottakért tartott temetői ájtatosság után megáldást nyert az 1849-ben bezárt szarvasvégi ó-temető öntött vasra megújított keresztje, melyet özv. Giricz Pálné óhaja következtében örököse, ifj. Kalmár Györgyné készítetett és alappal látott el.

November. Az orgonát javította: a fűvót bőrizte és jobb rendszerbe szedte, új billentyűzetet csinált, a játékasztalt emelte, a sípokat mind kijavította és meghangolta Országh Antal és fia, budapesti cég. Került 718 forintba, mely az ipartökből utalványoztatott ki.

Schiefner Ede prelátus-kanonok az apáca-ház folyosóját beüvegeztette 260 forint költséggel.

November 5. Szabó Sándor helyébe, ki szentkirályi után szeghalmi lelkész lett, káplánnak jött Stölmár Ernő kapucinus atya.

Ez évben 100-100 forinttal 3 ravatalos misealapítványt tett Cserven József: id. Cserven Imréről, Liziczai Erzsébetért, Valuska Dorottyáért.

Hitközségi bevétel:

egyházadóból 2.625,— Ft

iskolaadóból 5.543,— Ft

földadóból, stb. 5.616,— Ft

Bevétel összesen: 13.785,33 Ft

Kiadás összesen: 12.299,60 Ft

Maradvány: 1.485,73 Ft

Hátralék: egyházadóból 2.056 Forint, iskolaadóból 1.338 forint = 3.395,- 14 Ft

A termés nagyon silány volt. 63 hold búzavetésből lett 652 kereszt, mely után a plébános (32,5 kilójával) kapott 91 métermázsát. 22 882/1100 hold árpavetés után 27 köből, 75 hold kukoricaföldből 75 vékát! Emellett a búza ára csak 5,55 Ft volt október végén.

Ez évben Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatási miniszter szorongatta a községet felsőbb fiú- és leányiskola, majd később, midőn a község ezen halva született tervezeti és sehol nem létező intézmény ellen tiltakozott, polgári iskola s már az idén legalább az első osztálynak felállítására. De a követelés azután a miniszter bukásával megszűnt.

1895.

Február 1. Vidovics Antal a tanításból elmozdított. Helyettesítette őt az isk. év végéig, amikor nyugdíjaztatását kellett kérnie, Andracsek Mária, a szarvasvégi leányiskola ideiglenes tanítóje, kinek helyét pedig Leviczkyne Kemény Vilma foglalta el.

Április. Katona p. Pál a templomnak 300 forintot adományozott. Ebből májusban 104 forintot vettünk egy oltárszönyeget Oberbauertől.

Június 13. Úrnapon az oltár-egyesület megalakulása kimondott. A tagok már régebben vitatkoztak Pelok Mihály gyűjtőnél s másoknál. Tagdíj 12 krajcár állapított meg, közös ájtatossággal pedig a hónap 1. vasárnap 2. mise, mely mindig Szentségkítéssel tartatik. Később az 1. vasárnap délutánra tetétt át, mikor is a közös imádás 2. harangszókor kezdődik, szentségkítétel nélkül s folytatódik beharangszókor (Jézus Sz. szíve létániájával) Sz. K. mellett.

Július. Egy Szent Anna szobrot szereztünk be Grödenből Malhnechtől Katona p. Pálék 300 forintjából. Került 93 + szállítás 8 = 101 forintba. Elhelyeztük a Szent József szoborral szemben az Immaculata-szobor helyre, melyet innen áttetünk az „üveges Mária” fülkéjébe. Ezen, a templommal egyidejű, elavult, a mai izlésnek már meg nem felelő Regina Coeli szobrot pedig átadtuk a kondoros-tanyaiaknak.

Augusztus. A három kisoltára 4-4 bronz gyertyatartó (15 forintjával), két rendbeli kánon-tábla, és a Sz. Szív oltárhoz egy oltárkereszt jött (30 forint). A 229,50 Ft vételár a Katona p. Pálék adományából és a Jézus Sz. Szíve, továbbá a Mária-társulat pénzéből alakult egybe.

Szeptember. Az iskolai ügyben a következő változás történt: Vidovits Antal, a III-IV. osztályú leányok tanítója nyugalomba vonult, lásd. 1896. január. Helyét ideiglenesen (tekintettel az osztálynak az apácák vezetése alá adás tervére) Andracsek Mária okleveles tanítónő foglalta el 350 forinttal.

A központi I-II. osztályú leányiskolát Lombayné helyett ugyancsak ideiglenesen Kubinyi Ilona okleveles tanítónő foglalta el Kecskemétről, 350 forint fizetéssel.

Sárhelyi Károly, mirhóvégi tanító, a gyoma-uradalmi póhalmi iskolához neveztetvén ki, utána Kovács József választott 400 forint rendszeresített illetménnyel.

A gyomavégi vegyes-iskolához, melyben eddig Kovács József ideiglenesen működött, Velásits György jött rendes tanítónak Baranya-Göröcsönből, 400 forint készpénzfizetéssel.

A szarvasvégi I-II. osztályú leányiskolát november 1-én az ırgalmasnénék főnöknője,

Baumann Henrika vette át a házukban eddig üresen

állott tanteremben, mely ez alkalommal szenteltetett fel. Ellenben a gyomavégi, úgynevezett kis-óvodából a távolság és fegyelmi okból az ırgalmasnénét visszavonták s ide a folyó tanévre Váradról Szabó Piroksa okleveles óvónő alkalmaztatott 225 forint fizetéssel.

Szeptember 27. Léky Kornél káplán székes-egyházi karkáplánnak disponálva, Stölmár Ernő kapucinus atya rendházába visszament. Helyükbe rendelve: Balogh Imre Sz. József-intézeti tanulmányi felügyelő, de tényleg Besser Hugó és Varjú Lajos újmisések jöttek.

Október 1. Életbe lépett a polgári házasságkötés és állami anyakönyvezetés. Ugyanezen hóban a helybeli plébános kinevezetett Szent Antairól nevezett dráveczi (Szepes-egyházmegeye) címzetes prépostnak.

A Vida-ház épülete javítva 209 forintért. Asztalos munka 35 forint.

A Habzda-Porupcsánszki-földi féle keresztetek új léckerítést kaptak 41 forintért, közös ipartökből.

November 3. A Kereszt-oltára fölött, a kereszt szárának alján készített üregben elhelyeztetett a szentkereszt-ereklye, mely bold. gróf Pongrácz János szentandrászi plébános hagyatékából került, s melynek nyilvános tiszteletben részesítése, miután okmánya rendben találtatott, 1895. szeptemberben 1947. szám alatt kelt főpásztori irattal megengedtetett. Előzőleg erről volt a szentbeszéd s az ereklye a híveknek csókra nyújtatott.

A kálvária-fülkék kijavítottak 74 forintért, s beléjük 14 új kép jött Oberbauertől, melyek beüvegezéssel 258,60 forintba kerültek.

December 1. Leviczky Miklós, szőlőskerti tanító, más állomásra távozott. Helyét – ideiglenesen – Vidovics Antal, ez iskolai év elejétől nyugalomban lévő tanító foglalta el.

December 12. Az egyháztanács fele, 15 tag, új választás alá esett. 204 szavazat leadása mellett megválasztott: Uhrin Adám (124), Uhrin i. Imre (103), Hunya Lajos (92), Forgács i. István (91), Homok p. Pál (87), Varga p. József (85), Hunya Elek (85), Hunya i. Pál (81), Timár i. Pál (80), ifj. Oláh János (76), Uhrin i. István (70), Farkas m. József (70), Hegedüs i. József (69), Kalmár József (68), Timár Antal (66) rendes, varjú Mátyás, Csúvár András, Kovács Dániel pöttagnak.

Alelnököknek és gondnoknak megmaradt Hunya Mihály és Kurilla p. Pál, jegyző Kovács József tanító.

Misealapítványokat tettek: – Czmarkó Pál 3 koporsó misére, Czmarkó Pál, Hegedüs Erzsébet, Valuska Dorottyáért 300 forintot – Sztanyik Borbála 1 csendes misére, önmagáért 40 forintot – Timár Katalin 1 énekes misére, Timár Franciszáért 68 forintot – Giriczné Hanyecz Mária 1 énekes misére, Giricz Györgyért 68 forintot – Hegedüs Károly 2 csendes misére, Hegedüs István és Uhrin Máriaért 60 forintot – Vaszkóné Kovács Erzsébet 4 énekes misére, Vaszkó Imréről, Kovács Erzsébetért, Kovács Mátyásért, Barta Erzsébetért 272 forintot – Hanyeczné Frolyó Anna 1 énekes misére, Pap Istvánért 68 forintot.

Termés jó. 78 hold búzavetésről 1442 # á 30 kilo 219 mázsa a pléb. részére (6 " mázsás); 72 hold kukoricaföldről pedig (34 vékás) 1257 veka. Búzaár októberben 5,60, köv. év júliusban 5,70; Kukorica 1896. szeptemberben 3,10 forint.

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 óraker, hétköznap reggel fél 8-kor.
Hétköznap este 5-kor, vasárnap fél 5-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
október 10-én és 24-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön elsőpénteken és szombaton este 5-kor. Rózsafüzér este fél 5-kor, vasárnap mise előtt.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap este 6-kor,
szombaton este 6 óraker vasárnapi előesti mise. Októberi rózsafüzér
misék előtt fél órával.

A katolikus hit elemei (33)

Imádságok, népek imái - Észak-Amerika (14.)

17. Reggeli és esti ima

Mindenható, kegyelmes és könyörületes Atyánk! Eltvedtünk, s mint elveszett juhok letértünk útjaidról. Túlságosan saját szívünk tervei, szándékai és kívánságai után futottunk. Megsértettük szent törvényeidet. Azt tettük, amit nem lett volna szabad tennünk. Nincs bennünk semmi jó. De Urunk, Te légy irgalmas hozzánk, szegény nyomorult bűnösökhöz! Kiméld meg azokat, Urunk, akik megvallják hibáikat. Emeld fel mindazokat, akik készek a bűnbánatra, azon ígéret miatt, amit az embereknek adtál Krisztus Jézus, a mi Urunk által. És öreget add meg, ó jóságos és irgalmas Isten, hogy ezután istenfélő, neked tetsző, becsületos és tisztességes, komoly életet éljünk szent neved dicsőségére. Amen.

18. Ismeretlen katona imája

Íme, Uram, én soha nem szólítottalak meg téged, most mégis szeretnék neked jó napot kívánni. Az emberek azt mondták nekem, hogy Te nem is létezel, s a buta fejemmel mindezt el is hittem nekik.

Tegnap este egy gránátölcserből néztem fel a csillagos égboltra. S abból következtettem arra, hogy hazudtak nekem. Ha szakítottam volna időt arra, hogy megnézzem műveidet, magamtól rájöttem volna arra, hogy áprilist járattak velem.

Szeretném tudni, Istenem, hogy idenyújtánád-e nekem a kezdet. Az érzésem azt súgja, hogy Te megértesz. Különös, ide kellett jönnöm, ebbe a földi pokolba, hogy legyen időm belenézni az arcodba.

Úgy gondolom, most nem kell sokat beszélnem; de örülök, hogy ma rád találtam. Azt hiszem, hamarosan üt a támadás órája, de amióta tudom, hogy közel vagy hozzám, nem félek.

Hallom a jelet. Istenem, mennem kell. Szeretlek téged, ezt meg akarom mondani neked. Kemény harc lesz, ki tudja, hátha ezen az éjszakán odaérkezem a te lakásodhoz.

Azelőtt nem voltam hozzád nagyon barátságos, éppen ezért gondolkodom azon, vajon ott vársz-e az ajtóban. Íme, sírok, hullnak a könnyeim!

Igen. Most mennem kell, Istenem, a viszontlátásra. Különös. Amióta rád találtam, nem félek attól, hogy hozzád kell mennem.

(Az imádságot 1945-ben egy Olaszországban elesett amerikai katonánál találták.)

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. péntek: Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. szombat: Szent Örzőangyalok
3. vasárnap: **Évközi 27. vasárnap**
4. hétfő: Assisi Szent Ferenc
6. szerda: Szent Brúnó áldozópap
7. csütörtök: Rózsafüzér Királynője
8. péntek: Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya
9. szombat: Szent Dénes püspök és társai vértanúk
10. vasárnap: **Évközi 28. vasárnap**
11. hétfő: Boldog XXIII. János pápa
14. csütörtök: Szent I. Kallixtus pápa és vértanú
15. péntek: Avilai Nagy Szent Teréz
16. szombat: Szent Hedvig szerzetesnő
17. vasárnap: **Évközi 29. vasárnap**
18. hétfő: Szent Lukács evangélista
19. kedd: Keresztes Szent Pál áldozópap
23. szombat: Kapisztrán Szent János áldozópap
24. vasárnap: **Évközi 30. vasárnap**
25. hétfő: Boldog Mór püspök
28. csütörtök: Szent Simon és Szt. Júdás Tádé apostolok

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

19. Néger spirituálé

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

A Hegyről szólt hozzám Istenem,
szájából ház és füst gomolygott,
lent a völgyben térdeimen kértem,
Istenem, bocsáss meg énnekem.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

A Jordán folyója tele jéggel,
hideg a testem, de lelkem izzik.
Köröttem minden oly szép és gazdag:
Istentől kérdem, az enyém mindez?

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

20. Indián imádság

Isten, aki szellem vagy,
a szél gyöngé susogásában hangod hallható,
lélegzeted a világnak életet ad,
fohászkodunk erődért s bölcsességédért.
Teljék el szépségben életünk.

A bíbor alkonyat mindig lángoljon szemünk előtt.
Tégy bölcsé bennünket, hogy tanításodat megértsük.
Segíts, hogy annak értelmét fölfejtjük,
amit minden levélbe, valahány sziklaköbe elrejtettél.
Készíts föl bennünket, hogy tiszta kézzel,
nyílt tekintettel hozzád érkezzünk,
hogy aztán, ha életünk kioltva,
akár a hunyó nap,
szellemünk szégyenkezés
nélkül járulhasson elébed.

(Kalász Márton fordítása)

„Amit Isten egybekötött...”

Augusztus 14-én Bányai Péter és Kovács Dóra tett hűségeskötést Isten és ember előtt, az endrődi templomban.

Közös életüket kísérje Isten áldása, és az egymás iránt érzett szeretet, megbecsülés, hűség.

A „Szentek Közössége” néven új magyar kápolna szentelésére kerül sor Krakkóban. Az Isteni Irgalmasság-bazilika magyar kápolnáját Erdő Péter bíboros szenteli fel október 9-én, a mise végén Macharski lengyel bíboros átadja a lengyel ferencesek ajándékát, egy szent István-ereklyét, melyet a kápolna oltárasztala előtt helyeznek el.

Pilinszky János:

Az imádság szerepe a világban

Számtalanszor tapasztaljuk, hogy szavaink süket fülekre találhatnak. Ilyenkor ne okoljunk soha másokat, mivel a szemrehányásokban mindig van valami tisztátalan. Sokkal jobb, ha ilyenkor imádkozni kezdünk, érezve szavaink kölcsönös végeességét.

Csodálatos erőtere és szótlán csöndje van az imádságnak. Igen, imádkozni annyi, mint eljutni Isten csöndjébe, abba a néma közegbe, amely ugyanakkor az egyedül tiszta beszéd Isten és ember, ember és minden ember között.

Ha minden zavaró elemtől meg akarjuk tisztítani imánkat, minden rejtett önzéstől, nagylelkőségbe öltözött rút kicsinyességtől — okosabb Istenre bízunk, hogy mit is kérünk tőle, mit is üzenünk általa egy másik embernek. E néma és kérésektől-kikötésektől mentes ima, amelyben lemondunk akaratainkról, és Istenre bízunk, miként boldogítsa és vezesse akár feleségünket vagy gyermekünket, vagyis azokat, akiket Isten legközvetlenebbül ránk bízott, s akikkel szentsége szerint is egyek vagyunk — igen, még hozzájuk intézett szavaink közül is a legtisztább és legszebb az a néma imádság, amely megfogalmazását egyedül Istenre bízta.

Rengeteg tisztátalan beszédnek vehetjük így elejét. Ember szájában a tiszta szó ritka, akár a színarany. Kivált, amikor valamiféle közvetlen célt kell szolgálnia. Innét, hogy a művészet elvontabb szintjén már sokkal több a Szép Szó. S még több az imádság, s főként az Ur csöndjébe valósággal belesemmisülő imádság szintjén.

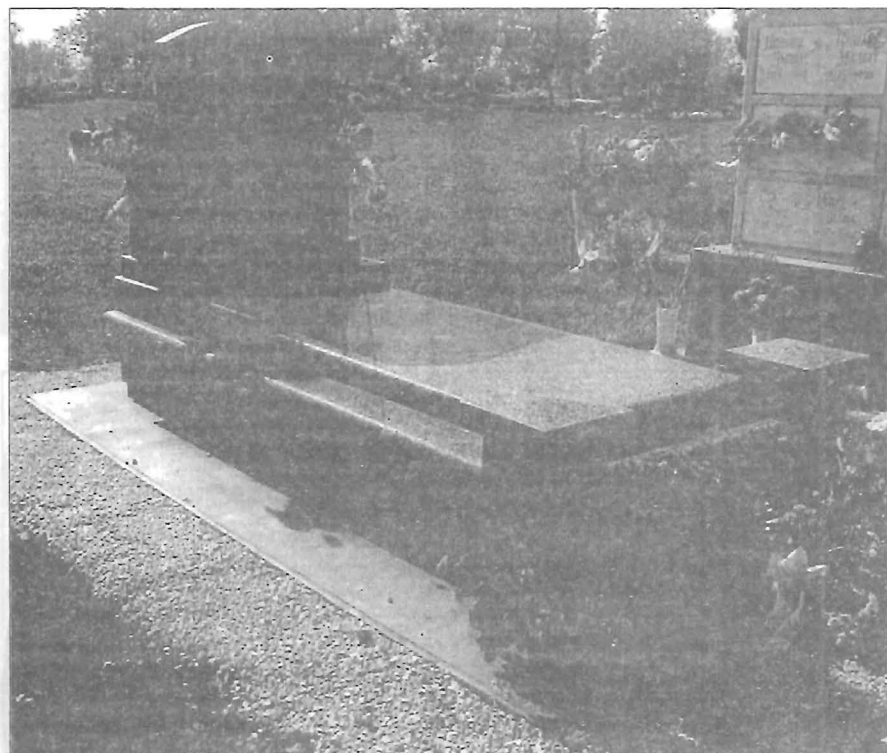
Az imádságnak ez a formája ugyanakkor az önzetlenség iskolája is. Arra tanít, ezerszer jobb saját bűnünket ismer-nünk, mint másokét, hiszen a Bárány színe előtt se másokról kell majd beszámolnunk, hanem egyedül saját magunkról, egyedül saját vétkeinkről kell számot adnunk. Nincs komolyabb a földön, mint a vétkeket töredelmesen meggyónó és Istenéhez szinte szakadatlanul imádkozó ember. Amikor gyónunk, vétkeinket egyre pontosabban kell megfogalmaz-nunk, de amikor imádkozunk, igyekezzünk egyre inkább elné-

mulni, hogy még leghőbb kérésünket is végül maga Isten fogalmazhassa meg, hiszen egyedül Ő tudja megfogalmazni! Szívünk egyedül Isten fogalmazásában képes a tiszta beszédre, számíthat hatékony beszédre és meghallgatásra.

Ha életünkben csak egy órára komolyan vennénk Jézust! Csak egy percre azt a percet, amikor egyedül szembesülünk Istennel! Amikor a Bárány egyedül engem néz, s egyedül engem kérdez, s egyetlen szó erejéig se mások bűneiről, hanem egyedül a saját bűneimről. A szentség tulajdonképp nem is más, mint a végső (de valójában mindig is érvényes) helyzet fölismerése és boldog elfogadása. A szent egyedül van Istennel, élete ettől folyamatos gyónás és szakadatlan imádság, vagyis az ő életformája az egyedül valóságos élet és életforma.

Elkészült Mag Lajos elhunyt gyomai plébános atya síremléke.

Felirata: Mag Lajos plébános 1921-2004
Jézusomnak szíven megnyugodni jó

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Lukács evangélista

ünnepe: október 18.

Pogány családból született. Megtérése után Pál apostol kísérője volt, akinek igehirdetése után írta meg evangéliumát. Az egyház életének kezdeteit Pál apostol első római tartózkodásáig, egy másik könyvben, az apostolok cselekedeteiben beszéli el.

Alexandriai Kelemen szerint, Lukács Rómában Pál titkára. A Kol. 4, 14-ből tudjuk, hogy orvos volt, Euszebiosz és Tertullianus szerint, a szíriai Antiochiából származott, nem volt házas. Nazianzi Szent Gergely szerint, Pál halála után Akhaiában, Egyiptomban, Thébában, Patraszban működött. A hagyomány szerint 63-ban hunyt el.

Szent Lukács, aki mint orvos különös részvétellel nézte a beteg embert, mint evangélista észrevette, hogy a Megváltó maga is orvos, sőt, ő „az Orvos”, aki a beteg emberiségnek meghozta a gyógyulást. Ugy mutatja be evangéliumában az Emberfiát, mint a betegek gyógyítóját, a bűnöket megbocsátó Irgalmat, aki árasztja az emberek között Isten jótéteményeit és hirdeti az irgalmasság evangéliumát.

A Legenda Aurea szerint, maga a Lukács evangélium is gyógyít, mégpedig háromféleképpen: sebeket gyógyít az által, hogy a megtört szívűeknek hirdeti a megváltást; erősít azáltal, hogy elmondja az örömhírt; végül megőriz az újabb romlástól azáltal, hogy közli az isteni törvényeket és evangéliumi tanácsokat.

A hagyomány szerint, a Szűzanya sok mindent megőrzött a szívében és emlékezetében éppen azért, hogy később a szent evangélistáknak elmondhassa. Lukács felkereste őt, és mint az „Újszövetség frigszékényének” sok kérdést tett fel az Údvőzítőről, és kérdéseire sorban választ kapott. Így írhatta meg az evangélium elején olyan részletesen Jézus gyermektörténetét, benne Mária imádságával, a Magnificattal és Zakariás himnuszával a Benedictusszal. A Maria Maggiore-bazilikában őrzött Mária képről, amelyet a hagyomány Szent Lukács festményének tart, különös történetet mondok el:

Nagy Szent Gergely idejében, a hatodik század végén pestis pusztított Rómában. Amikor a járvány nem akart szűnni, a pápa körmenetben hordozta körbe e képet a csapással sújtott városban és a vész megszűnt.

Márton pápa, aki vitában állt Róma városának polgári vezetőivel, egy alkalommal a kép előtt misézett és áldoztatott. Nem sejtette, hogy az áldozók között van valaki, aki a ruhája alatt tört szorongat, azzal a szándékkal, hogy amikor hozzá lép megöli a pápát. Abban a pillanatban azonban, amikor a pápa nyújtotta neki az Úr Testét, hirtelen megelevenedett a Mária kép és ránézett a merénylőre, aki ettől a pillantástól megvakult és a pápa megmenekült.

Szent Lukács így az orvosok, festők, jegyzők, szobrászok védőszentje. Maradványai a konstantinápolyi Apostol templomban voltak. Ezenkívül őriznek még ereklyéket Padovában, Rómában, a Vatikánban (koponya ereklye), Barcelonában, Párizsban is.

Általában könyvvel, orvosi eszközökkel ábrázolják, ahol öltözete fiatal evangélistaként az apostolok viseletében, hosszú öves tunikával, palliummal.

„Legyetek hát irgalmasak, mint Atyátok is irgalmas.” (Lukács 6, 36)

Szent Lukács sírja Efezusban (ma Törökország)

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk köze adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhettek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XVII. rész

A Magyar Szent Koronán minden valószínűség szerint az 1880-1916. között történtek azok az átfűrészek, amit barbárságnak kell nevezni.

Az alsókorona képrendjéről van szó. Ha felidézünk, a felsőkorona részen emeleteket és emeleteken belül párosokat találtunk. Az emelet a Teremtő erő közelsége alapján minősül felsőnek, illetve alsónak. Ez azt jelenti, hogy egy hatás közvetlenül középről indul el, egy sajátos eloszlás révén érkezik le földközébe. A föntiek, a teremtés központjával vannak kapcsolatban. A földiek – akik alul vannak a Koronán, a földi elosztás a tulajdonuk. Ezért nagyon fontos, hogy a földre való közvetítés ez legyen méltó, és korhoz illő. Ezért kell itt szűrni tulajdonságokat! Mert ha ez földre szállva veszélyessé válik, mint Bertalan és Tamás esetében, ott nincs mese, meg kell szűrni, mert különben lejön a földre, mert ott már földközébe vagyunk. Tehát az alsórészen szépen lehet látni, hogy az alsó részhez tartozik ugyan, de belenyúlik a felső részbe, az elülső PANTOKRÁTOR képe. Ami rajta keresztül jön, az azonnal 2 üzenetközvetítőre továbbítódik: ezek az arkangyalok. Tehát jó hírek, Evangéliumnak közvetítői. Már itt elkezdődik egy polarizálás. Azt jelenti, hogy a két arkangyal felcserélhetetlen! De eltávolíthatatlan is!

A Magyar Szent Koronán tehát a 2 arkangyal felcserélhetetlen és eltávolíthatatlan is. Az Uralkodó jobbán Mihály a balján Gábrriel van! Szembenézetből pont fordítva. Itt most a továbbiakban mindent az uralkodó szemzőgéből kell viszonyítani, mert hiszen ráhat és rajta keresztül hat az általa befolyásolt világra. Tehát azt jelenti, hogy a jobb kéz felől – úgy is mondhatnánk: a jobb félteke, elsődlegesen Szent Mihály-i tulajdonságokkal van vezérelve. Ennek megfelelően a balteke gábrieli. A két arkangyal egymást kiegészítő, fontos, hogy egymást kiegészítő(!) tulajdonság kettőst alkot. Ez nagyon fontos, hogy miért, mert Gábrriel az anünciáció angyala! Tehát egy olyan teremtő erőt hoz be a világba, egy információ formájában, amely teremtő erő magasabb szintre emeli ezt a mostani emberi létformát. Ez az az Örömhír, ami tulajdonképpen nemzés értékű! Miért mondjuk, hogy nemzés értékű? Azért, mert 9 hónapra rá születik meg az Emberfia! Tehát Jézus! Tehát nagyon lényeges, hogy ő a „jó hírek” a hozásával hoz be egy olyan új magot az emberiségre, amitől az, ha hajlandó ráhangolódni, akkor magasabb szintre kerülhet. És mi történik Mihály oldalán? Az, hogy ha én a földre hozok le akármilyen jó a hír, mikorra az megvalósul a földön, óhatatlanul hibát követünk el. Olyan nincs, hogy nem! Tehát ezeket a hibákat vissza kell metszeni, és nem akkor mikor már a világ lángba borult, hanem rögtön, amikor az értelmezés első szintjénél vagyunk!

Gábrriel soha nem csinál! Nem azért, mert piszkosnak tartja, hanem azért, mert nem az ő feladata! Tehát ez tipikusan Szent Mihály-i feladat, de a kettő csak kéz a kézben, csak egyensúlyos kiegészítésben tud működni.

Különböző emelete van a Koronának, de kétségtelenül vannak különböző vonások, – tehát egyetértek azokkal a kollegákkal, akik azt mondják, 200 év távlatában, hogy a felsőrész és alsórész lényeges dolgokban különbözik egymástól! Most ez kb. olyan –durva hasonlat- mintha valaki azzal érvelne nekem, hogy a Trabantnak azért a felsőrése jelentősen különbözik a kerekétől. Tényleg lényegesen különbözik, de nem azért mert az egyiket Kamcsatkában csinálták, a másikat meg New-York környékén, az egyiket mondjuk fél évszázaddal korábban, mint a másikat, hanem azért, mert más a funkciója!

Tehát azokat a kettősségeket, amik megvannak a Korona felső és alsó része között, ezeket azzal szajkó módjára makacsul egyfolytában, 200 éve azzal ismertetik nekünk, hogy a két részt máshol és más időben csinálták. De erre semmiféle bizonyíték nincs, kivéve ezeket a különbözőségeket hozzák fel, mintha ezek bizonyító erejük volnának. Ezeknek semmiféle bizonyító erejük nincsen. Tehát érdemes részletesen tagalni, miben különbözik a felsőrész az alsórésztől? Az hogy alakilag más, azt egyikőnk sem veszi komoly érvek. Különböző idő és hely a készülés tekintetében. Teljesen más a funkciója. Ugyanúgy nem lehet megcsinálni egy felsőrészi boltozatos részt, mint alsórészt, egy a broncsot. Eleve az első ráindulás hibás! Ezért neveltség az hogy: Korona latinának neveznek egy olyan részt, ami önállóan nem szerepel koronaként. De makacsul így írják le: korona latina vagyis latin korona! Na most a különbözőségeket 200 év óta egyetlen kutató sem történelmi, sem régész nem rendszerezte. Tehát nemhogy miben is különbözik, nem rendszerezte senki. Úgy elvárta volna az ember, hogy legalább a bizonyítás első lépéseket szedje rendszerbe, hogy miben is különbözik a felsőrész az alsótól. Hát először is azt kell tudni, hogy a magyar Szent Koronának a hatástényezői közül megkülönböztetetten fontosak a zománcképek! És ez egyáltalán nem általános! Nincs még egy olyan korona, amelyben –akárhogyan is nézém - a főhatás a zománckép lenne! Egyetlen korona van, amit egyáltalán össze lehetne vetni vele a Német-római Császári Korona. Azon 4 zománckép van, de nem a főhelyen láthatóak. A magyar Szent Koronán csak figurális zománcképből 19 van, és nem tudom olyan szögből nézni, hogy ne ezek legyenek a dominánsak!

A magyar Szent Koronának két üzenete van: Egy a kérdés: érdekel-e, vagy nem érdekel? De olyan nincs, hogy ez kétségbe vonható lenne. Az kérdezhető meg, miért nem érdekli ez a vele foglalkozókat? Hogy tudják megállni? Ezzel a 19 képpel, mint egységes képrendszerrel nem hajlandóak foglalkozni. Az hogy az egésznek egy egységes képrendje lenne és ennek is volna üzenete, eszükbe nem jut! Pedig a képek jelzik, hogy itt kétféle közléstről van szó: a felső korona rész és az alsó korona rész esetében.

Közreadta: Kis Andrea
Folytatás következik

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Tehát Gábrriel a „Jóhírt” – hozó szerepnek meg kell, hogy feleljen! Először is, a bekövetkező rosszat bizony visszametszőnek. Ennek felel meg a paradicsomi kiűzetést végrehajtó Szent Mihály-i feladatkor, de ennek felel meg az Apokalipszis könyvében végrehajtott feladatkor, is, amikor a Sátánt „Sárkány” formájában Égből leveti a „Földre”. Ilyet

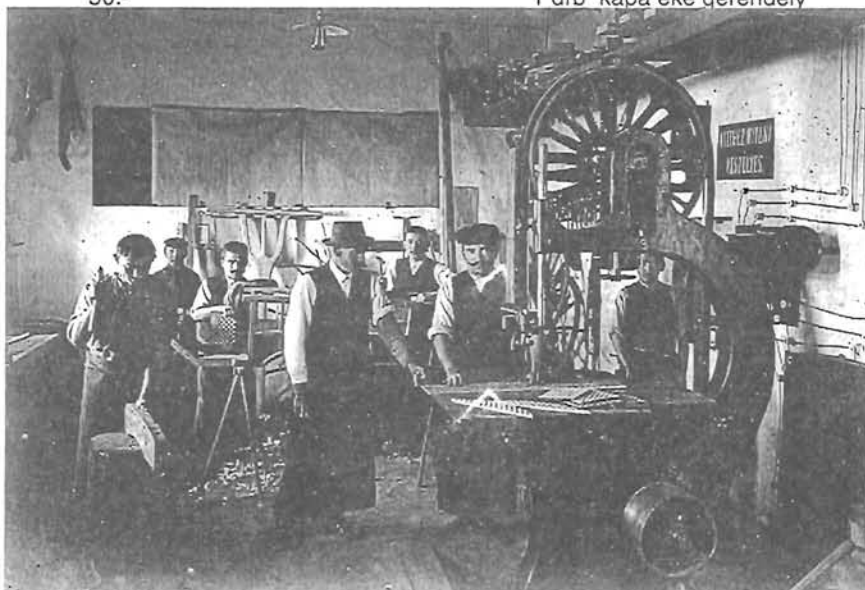
Endrőd néprajza

Rendezte: Szondi István

A gyomai és endrődi kerékgyártó kisiparos irány árai (XX. sz. első fele)

Katona Máté, Pintér Bálint, Hanyecz Imre, Hanyecz Elek, Gyuricza Imre, Sóczó Bálint, Szmola Sándor, Kovács János, F. Kiss József, Zöld József, Schmidt László, Dobó Imre, Máté István, Szabó Károly

I. Új kocsi.		1 drb laposkocsi munkadíj	deszkázás 15.-	1 drb eplény m.	20.-	1 drb új kubikoskordé	300.-
1 drb új kocsi	450.-500.-	1 drb laposkocsi fakkolva	deszkázás 25.-	1 drb láb m.	5.-	1 drb új kerék	70.-
1 drb új vékony kerék	45.-	V. Féderes munkák		1 drb árfa m.	5.-	1 drb talp	5.-
1 drb új vastag kerék	50.-	1 drb új féderes t. sz. fajdán		1 drb rakonca m. ás m.	2.-	1 drb küllő	2,50.-
1 drb kocsi eleje	45-50.-	1 drb új féderes festés alá	800.-	IX. Vegyesmunkák		1 drb alsó gerenda	12.-
1 drb hátulya	45-50.-	1 drb dokkár kocsi t. sz.	700.-	1 drb új fatengely	18.-	1 drb keresztgerenda	7.-
1 drb oldal	45-50.-	1 drb dokkár festék alá	800.-	1 drb alfa	6.-	1 drb rakonca	3,50.-
1 drb nagy sarogya	30.-	1 drb Eszterházy kocsi t. sz.	600.-	1 drb belfe	3.-	1 drb tengely agy	10.-
1 drb kis sarogya	15.-	1 drb Estreházy kocsi festés alá	500.-	1 drb tézsla	12.-	1 drb kordérúd	12.-
II. Javítások		1 drb homokfutó kocsi t. sz.	600.-	1 drb rúdfej	8.-	1 drb új targonca	35.-45.-
1 drb keréktalp	3,60.-4.-	1 drb homokfutó kocsi festés alá	500.-	1 drb borona felhérc sukka	2.-	1 drb nagy gereblye	2.-
1 drb keréktalp fűrészelve	2,60.-	1 drb bricska	500.-	1 drb nagy fejszenyél	2,50.-	1 drb kis gereblye	4.-
1 drb küllő	1,80.-2.-	1 drb henteskocsi	500.-	1 drb kis fejszenyél	1,50.-	1 drb ülésráma	15.-
1 drb küllő simítva	1,50.-	1 drb fédereskordé	450.-	1 drb ásónyél	4.-	1 drb hátvető	4.-
1 drb agy	12.-	1 drb tejeskordé	300.-	1 drb csákánynyél	4.-	1 drb keresztfűrész reszelés 1-1 készlet fűrészráma közfával	5.-
1 drb rudszárnnya	1,50.-	VI. Javítások		1 drb targonca kerék	10.-	1 drb cséplőgéprugók 80 cm.	3,50.-
1 drb tengelyágy	9.-	1 drb hátsó sármentő	16.-	1 drb küllő	-80.-	— 20 cm-ként	-80.-
1 drb simely	6.-	1 drb első sármentő	12.-	1 drb talp	1.-	1 drb törekrázó rugó	10.-
1 drb vánkus	6.-	1 drb esztergályozott hámfá	6.-	1 drb láb	2.-	1 drb kisefa	4.-
1 drb pergettyű	6.-	VII. Hengermunkák adott anyagból		1 drb agy	3.-	1 drb hármas kisefa	8.-
1 drb görbe felhérc	12.-	1 drb hármashenger m. díja	120.-	X. Vetőgépmunkák		1 drb vitorlaker	2.-
1 drb egyenes felhérc	8.-	1 drb ráma munkadíja	80.-	1 drb tengelytőke	16.-	1 drb vitorla lap	3.-
1 drb nyújtó	12.-	1 drb kereszttráma munkadíja	10.-	1 drb kormánytőke	12.-	1 drb kaszahajtórúd	8.-
1 drb nyújtószárnnya	7.-	VIII. Szánkók		1 drb rud	12.-	1 drb ponyvaléc	1.-
1 drb duplavánkus	9.-	1 drb új szánkó	100.-	1 drb első talp	3.-	1 drb kaszanyél	7.-
1 drb hámfá kétkapcsos	8,60.-	1 drb talp m.	50.-	1 drb hátsó talp	4,50.-	1 drb súlytó	4.-
1 drb juhafa	3.-	III. Ökorszekér munkák 13 szá- zalékkal több		1 drb küllő első	1,50.-	1 drb nagy kacsos	2,50.-
1 drb rud	12.-	IV. Tárkocsi munkák		drb küllő hátsó	2,50.-	1 drb kis kacsos	1,50.-
1 drb rud kidolgozás	6.-	1 drb új lapos kocsi 250 cm. hosszú	450.-	XI. Lógereblye		1 drb kapanyél	2.-
1 drb lőcs	8.-10.-	1 drb új lapos kocsi 350 cm. hosszú	550.-	1 drb tengelytőke	16.-	1 drb fűrész reszelés	-50.
1 drb oldalfa	13.-	1 drb nagy gerenda m.	8.-	1 drb felső raganytőke	8.-	1 drb hordó korcsolya	30.-
1 drb közfa	8.-	1 drb keresztgerenda m.	8.-	1 drb alsó raganytőke	12.-	1 drb kocsi emelő	14.-
1 drb órmós-záp	1,60.-	1 drb koszorúfa m.	4.-	1 drb rúd	12.-	1 drb tengely bevésés	4.-
1 drb lapos-záp	1,10.-	1 drb hátsóvánkus	14.-	drb keresztgerenda	6.-	Eke munkák	
1 drb saroglya oldal görbe	12.-	1 drb eleje tetétfa	12.-	XII. Kubikos kordé		1 drb eke gerendely	18.-
1 drb saroglya oldal egyenesebb	10.-	1 drb rudszárnnya	10.-	1 drb új taliga vezér	?-	1 drb eke kerék	7.-
1 drb saroglya-záp görbe	4.-	1 drb nyugóvánkus	?	1 drb új taliga vánkus	6.-	1 pár eke szarv	7.-
1 drb saroglya-záp egyenes	3.-	III. Ökorszekér munkák 13 szá- zalékkal több		1 drb új taliga vezér	?-	1 drb új taliga vánkus	6.-
1 drb kis saroglya oldal	4.-	IV. Tárkocsi munkák		1 drb kapa eke gerendely		1 drb új taliga vánkus	6.-
1 drb kerékelés belülről	3,60.-	1 drb új lapos kocsi 250 cm. hosszú	450.-			1 drb új taliga vezér	?-
1 drb kerék puskázás fával	6.-	1 drb új lapos kocsi 350 cm. hosszú	550.-			1 drb kapa eke gerendely	
1 drb új idegen kerék puskázás	6.-	1 drb nagy gerenda m.	8.-				
1 drb őcskakerék puskázás	2.-	1 drb keresztgerenda m.	8.-				
1 drb oldaldeszkázás munkadíja	3,50.-	1 drb koszorúfa m.	4.-				

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán VII. rész

A gyomai-ványai „határvillongások” sorát kénytelen vagyok egy V. részben /az augusztusi számban / megjelent névelírással, annak helyesbítésével kezdeni. Már csak azért is mert egy régi becsületes, jó magyar gyomai névről van szó; a SÁFRI nemzetségről. Így adózhatok is kedves jó néhai SÁFRI Anti bátyám emlékének, aki G. Nagy László „nagyatánál” volt felesbérő a „nyilasi tanyán”. A Danzugban. Tehát a helyesbítendő mondat így hangzik:

Gyomai Helység kotsissa SÁFRI Gábor ugrott le a Szekérről egy vas villával és nyomta el őket a Szénás Szekerek mellől... nyilván említett SÁFRI Anti bátyám egyik öséről van szó /Tehát nem „Sárfi Gábor”/.

A VI. résznél ott hagytuk abba a „villongásokat”, hogy egy „kintháló sertés-kondát” kaptak tilosban Gyoma Város Szabadossai / pusztázó lovasai / „Egy hét mulva, jelentett Szabadosok és Vatai János Helység Hadnagya és Kis György Közönséges Lakos határ kerülni ismét ki menni parantsoltattak; és hogy az idegen nyájakat bé hajtának / Gyomáara /intettek; Aminthogy Szalontai / Nagyszalonta / Lakos Kertmegi nevezetűnek 500 Számból álló Sertéseit találván, Kató István Szabados azokat bé hajtotta...” A tilosba legeltetett sertések dolgában a gyomai előljárók a következő levelet intézték „Ványai Nemzetes Birák Urainknak, Kegyelmeteknek Gyomán 23-a July Anno 1785. Minthogy hírünk és akaratum ellen esett a 'Sertések Pó-halmi Pusztán való árendába / bérletbe / fogadása, azért azt valamint mikor tudunkra esett, ugy mostan is sajnálva szenvedjük; fel akarván mind azáltal tartani a 'szomszédági jó bé-

kességet a 'Compromissum / kölcsönös egyezés / erejének is tellyes erőben meg felelni igyekeznén, azon Sertéseket, mellyek általunk el hajtattak, vissza botsájtjuk és eddig való tartásokért / :noha valamint érdemlenék: / semmit sem kívánunk, de ilyen mód és fel tétel alatt, ha a 'fel fogadott, Sertések árendájának / bérleti díjának / felét minékünk fogják adni, mivel az Compromissum szerént, akkor szinte ugy mi nekünk, mint Kegyelmeteknek jussunk vagyon. Ha a jelentett Conditio / tényállás / Kegyelmeteknek tettik már mint hogy addig ott pascualtattak / legeltetve voltak / ennek utána is legelhetnek békével, ha pedig kívánságunkat teljesíteni nem karják, a 'Sertések ugyancsak nálunk meg-tartatnak, sőt ha az árendának fele vagy többet tenne mint azon Sertések érnek; tehát hogy ismét többet hajtának titulo Árenda / címzett, jelzett bérletnél declaralyuk / kinyilvánítjuk/. Hallgatván tehát a törvényes igasságra; és a jó békességre is / :mi mindennek a 'feje: / vigyáznán, a mindket is valósággal illetté just tölünk ne salynállyák. Caeter / egyébiránt / A 'reménységünk szerint való jó választ el várván, békességes igyekezetünk ajánlása mellett vagyunk kész kötelességünkkel Gyomai Birák s az esküttek.”

Ványai Uraimék válasza erre; „Ványai földre melyhez Kegyelmeteknek csak a magoktól csinált Contraversiara / határvitára / nézve tartják jussokat a 'mi kárunkkal. Értjük, hogy oly móddal bocsátanak vissza a Sertéseket ha azon Sertések árendájának felét Kegyelmeteknek engednénk, ez ugyan nem igen helytelen kívánság volna, ha Kegyelmetek is véllünk a 'szerént bännának. Mi igen is az Árendák felét oda engedjük, hogy ha Kegyelmetek is minden féle ott pascualt / legeltetett / Marhánk Árendájának felét nekünk betsüllettel által küldik a ' Compromissio olta, mivel az egész Controversiát Kegyelmetek

usuálják / használják / , mi pedig egy cseppet sem, és így a Compromissum erejéhez képest, a ' mi kívánságunk is helyes. Ha ezen Conditio Kegyelmeteknek a' jó Szomszéttségnek fenn tartására nézve tettik, mi is kívánságunk megtartani... Anno 1785.24-a July Déva Ványánn Bizodalmas jó akaró Urainknak Kész Köteles Szolgái Déva Ványai Birák.”

1764. november 9-én „Ványára vitt Taligába / kétkerekű, vontatható „lakókocsi” pásztoroknak / volt; „egy vas fazik forint 1, egy csobány / fából készült ivó-víztároló / krajczár 34, egy csikóbúr , egy pányvás kötél / az mivel a lovat, más nagy jószágot a csikós, vagy gulyás kifogta /, egy búr –kapcza, egy csikós kantár, egy zsák, egy lú is oda vezett Ványára Szilágyi Istvány Gulyásé és egy fejsze.” 1764. november 19-én hajatottunk bé 111 darab Ványai márhákat, mellyek közzül két tavaszi bornyú szerencsétlenségből a Körözsbén döglött,...mesgyére ültetett füzfa azki megfogant 1765. May 23. találatott 315, ki vezett benne 39.” 1773. november 9. „a 'melly ványai árendás juhokat bé hajtottunkfizettek 13 máriást. Azután Szalóki Nagy László Gyomai Lakos szekerit és 7 Darab Lovait béhajtván Ványaiak, ugyan Juhos Székből ismét bé hajtottunk 166 pur'sát Azon Pur'sások Laknak Erdély Pojáná faluba, egyik neve Stancs másíknak litzák / tehát Szalóki Nagy László gyomai gazda feltehetően nyeregből hajtott hetes fogattal hordta a szénáját, s a ványaiak Erdélyből oláh purza juhokat legeltető pakulárokat fogadtak fel a póhalmi pusztára teletitőbe, saját hasznuk gyarapítására / . 1773. Febr. 11. „Hajtották bé ványaiak Póhalmi Nádas Rétből Biró Istvánt egy Szekérvél és 6 Lovakat. Oláh Istvánnál a'melly egy ványai Lú volt vissza lopták 1773. Szept. 5.”

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HUNGELL KFT

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

DIES IRAE (A Harag Napja – 1944. október 5-6.)

Egy nap: egy évszázad — regényrészlet Gyomáról

Ha azzal kezdeném, hogy ez a nap is éppúgy indult, mint a többi, egy rossz regényindításra emlékeztetne, bár bizonyos tekintetben igaz volna, mert noha a háború már ötödik éve tartott, és ahogy mondani szokták, már az ország határainál volt, sőt, be is hatolt a határokon belültre is jócskán, a Hármaskörös menti nagyközségben ez a nap 1944. október 5. is majdnem ugyanúgy indult, mintha nem volna háború és nem volna közvetlenül végveszedelem a határokon, eljött a „Hannibál ante portas” s azok, akik latint is tanultak, mondhatták volna magyarul is: itt volt Hannibál a kapuk előtt!

Erről azonban senki nem vett tudomást, úgy látszik az ország vezetése sem, mert ilyen gondviseletlenül községet és országot még nem hagyott államvezetés, ahogy ezt a keleti megyét is. Pedig ha csak nem fogta be az ember a fülét, lehetett hallani már augusztus sőt július óta az ágyúmorajlást Erdély felől. Szeptember 1-jén megremegett a templom, a torony; a toronyban örökösre fölrendelt légós megfigyelő diákok hanyatt-homlok rohantak le, amikor a szomszédos Mezőtúrt Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén mindössze 15 km-re a községtől, megbombázták az angolszászok, és rengett a föld. Itt, a község alatt is. De hát erről fönn nem vettek tudomást, vagyis még mindig ment a sült galamb-várás: várták a Balkán felől érkező angolszász csapatokat, hogy azok előtt tegyék le a fegyvert. De hát ez délibábkergetés volt, régen eldőlt, hogy Kelet-Európát, jutalmul a sztálingrádi csatáért és a németek elleni nagyobb szerepvállalásért, jutalmul a Szovjetunióknak adták ötven évre, vagyis egy fél évszázadra. Erről egy szó sem volt a magyar újságokban, rádióban, pedig ez határozta volna meg — és határozta is meg — az ország történelmét; ezt pedig jól kellett tudniuk az államvezetőknek, mivel már Teheránban és Moszkvában is nyilvánosságra hozták a londoni döntést, hogy ezt a térséget a Szovjetunió fogja megkapni, ő rendezkedhet be rajta szabadon, és fél évszázadig fegyveres megszállás alatt tarthatja. De ha valaki, mint a strucc, dugja a jó hazai földbe a fejét, az nem vesz erről tudomást.

Márpedig ugyancsak beledugták, jó mélyen, mert ehhez a földhöz nagyon ragaszkodtak; s hogy hogyan, azt nemcsak az említett sült galamb-várás, hanem az is mutatja, hogy amikor már itt voltak az Erdély felőli román határon az oroszok, a magyar hadvezetés Dél-Er-

dély visszafoglalására hadjáratot indított. Harsogtak a katonai indulók a rádióban; s ekkor már Kárpátalján is bent voltak az oroszok, s a kormány minden kilőtt orosz tankért fölajánlotta öt holdat a haza földjéből, abból, ami már lényegében nem is volt az övék.

No de hát a nap azért elkezdődött. S látszólag váratlanul és véletlenül történtek a dolgok, pedig számtalan mozzanat készítette elő, ahogy egy váratlanul látványos halálesetet a szervezet ezernyi működési hibája. Csak ezekről tudomást kellett volna venni. Az előjelek szinte harsogtak, jobban, mint az indulók a rádióban. A szóbeszéd szerint az egyik német tábornok azzal viccelődött, hogy Magyarország megszállásához ellenállás esetén fél napra, baráti fogadtatás esetén — az üdvözlő beszédek miatt — két napra lesz szükség.

Március 19-e után, mikor az országot fondorlatosan megszállták a német csapatok (ebbe a kormány határozatlansága is belejátszott), két nap leforgása után a községben is megjelentek a németek. A fattyasi bikalegelőn tábori repülőteret rendeztek be, a zsidó lakosoktól elkobzott egyik kereskedőházból pedig hadikórházat. „Kriegslazarett” - állott a felirat a házon, s a község központjában a református elemi iskola előtt „Flugplatz” feliratú nyíl mutatott a repülőter irányába. Az elemi iskolában is kórház volt: fehér fityulás vöröskeresztes ápolónők jártak kannával a közeli artézi kútra, de ha valaki jobban megfigyelte, egymás

közt nem németül, hanem valamilyen szláv nyelven beszéltek. Ahogyan a ligetben, a fák alá rejtőzött, álcázott német teherautók sofőrjeinek egy része sem a német sasos címet viselte a sapkáján, hanem kék, fehér, piros karikából készített sapkarózsát, és ezek is szlávul beszélgettek: önkéntes vagy a német hadseregbe bekényszerített ukrán katonák lehettek. Ők már lövészárkokat, vagyis bunkereket ástak a ligetben, lehetett érezni, hogy közel a végkifejlet. A helyi aranyifjúság, akik légós megfigyelésre voltak beosztva, a határban levő kunhalmonokon táborozva figyelték a repülőre leszárt gyújtólámpákat (gyújtólámpát nem, annál több amerikai röpcédulát találtak, ilyen szövegekkel: „Pusztítsatok el a labancot!” „Magyarok, ne legyetek a nacik kutyamosói!” De ezeken az ékezethibák miatt csak nagyokat nevettek, s a délutáni teniszpartikon nem hallották meg a munkából hazatérő asszonyok szavait: „Az urak kölkei ütögetik a labdát, mink meg aszalódunk kint a földeken, az urunk helyett, aki odavan, azt se tudjuk, él-e még, a fronton!”

(Folytatása következik)

Szilágyi Ferenc

Gyoma templomtornya is belerendült 1944. szeptember 1-jei angolszász bombázásba, amit a vasútállomásnak szántak, de a kis emberek életében és vagyonában okoztak nagy kárt.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Magyar – magyar parlamenti csúcs

Egyeztető fórumot hoztak létre Budapesten a kárpát-medencei országok magyar képviselői és az európai Parlamentben mandátummal rendelkező magyarok. Ez a fórum fontos kiegészítése a magyar közösségek legfőbb egyeztető fórumának a Magyar Állandó Értekezletnek. A tanácskozással másodsor kerül sor, amelyen 47 határon túli magyar nemzetiségű parlamenti képviselő mellett a magyar Országgyűlés és az EP több képviselője is jelen volt

Romániában szeptember 13-a a tűzoltók napja. Ebből az alkalomból több helyen ünnepséget szerveznek, ahol az alakulatok versenyeznek, tűzoltó kiállításokat szerveznek, kiüntetik azokat a tűzoltókat, akik különleges teljesítményeket értek el, sőt azokat a gyerekeket is akik tagjai a Tűzoltók Barátai tanulói körnek. Az aradi tűzoltóság 170 évét megörökítő brossurát adtak ki. 2005. februárjától országos szinten megkezdődik a kiskatonák helyettesítése hivatásos tűzoltókkal, a folyamat 2007-ig, Románia európai uniós csatlakozásáig befejeződik.

A Vajdasági Újságírók közleményben tiltakoztak a választási kampányban elterjedt gyűlöletbeszéd ellen. A sértegetések, a rágalmazások, a primitívizmus gyakorivá vált. Felszólították az ügyészséget, hogy hivatalból járjon el a rasszizmus, sovinizmus ellen.

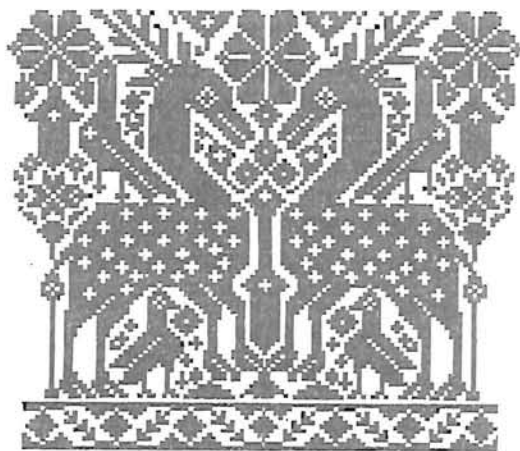
A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) újra választotta elnökének Szász Jenőt. Az MPSZ II. kongresszusán leszögezték, hogy a késő őszi választásokon ha újra ellehetetlenítik az indulásukat, az önálló induláshoz szükséges 50 ezer aláírást ismét összegyűjtik. Az RMDSZ ügyvezetőjének a nyilatkozata szerint az MPSZ és Szász Jenő állításai az erdélyi magyar közösség megtévesztésére és félrevezetésére alkalmasak.

Orbán Viktor Szabadkán megbeszélést folytatott a Vajdasági Magyarok Szövetségének elnökével Kasza Józseffel. Nyilatkozatában felhívta a délvidéki magyarságot, hogy minél nagyobb számban menjenek el szavazni a vajdasági tartományi parlamenti és helyhatósági választás második fordulóján. A magyarellenes atrocitásokkal kapcsolatban elmondta, hogy mind a szerb elnök, mind a szerb miniszterelnök elkötelezett demokrata, de erősnek kell lenniük, hogy véget vessenek az atrocitásoknak. A kettős állampolgársággal kapcsolatban is kifejtette véleményét, azt mondta, hogy első sorban biztonságot nyújt a délvidéki magyaroknak, s ha az anyaország azt akarja, hogy a délvidéki magyarok ne Magyarországon keressenek biztonságot, akkor meg kell adni a kettős állampolgárságot.

Czine Mihály:

ERDÉLYI CSILLAGOK

Erdély... Titokzatos, varázsos szó; történelmet, legendát, álmot és valóságot egyszerre idéz. Magyarnak, romának, szásznak – más-más árnyalásban. Erdélyben, a történelmi Erdélyben esett meg a gyönyörű csoda – hiheti az álom -, hogy három nép élt benne ezer esztendőn keresztül, egymás mellett, s mind a három nép megőrizte a maga kultúráját, és gazdagodott is egymás színeivel. Erdélyben mondták ki először Európában, már a 16. században a vallás- és gondolat szabadságot: mindenki kövesse azt a hitet, amelyet akar, csak az új hit követői ne bántalmazzák a régieket. Szépségesen szép föld – mondja a vágy -, amelyet egy nagy világszülyedés esetén is meg kellene őrizni a maga egészében, „az istenek múzeuma számára, mint a föld és az emberiség történetét a maga kicsiségében is legteljesebben kifejező remekművét”. A szászoknak külön himnuszuk van az eltartó erdélyi földről. A románok fennhangon vallják: hamarabb jelent meg román könyv Erdélyben, mint a vajdaságban; a román felvilágosodásnak ez a föld adta az erdélyi iskolát. A magyarság történeti tudatában meg egyenesen a nemzeti fejedelemség korát idézi Erdély: Bocskait, Bethlent, Rákóczit; a magyar kultúra drága bölcsőhelyét, Apáczai Csere János, Mikes Kelemen, a Bolyaiak, Kemény Zsigmond, Arany János és Ady Endre szülőföldjét. Balladákat a tizenkét kőművesről, székely kerserveket a kalotaszegi varrottasokat. Művészetet, irodalmat, helytálló embereket. Erdélyi csillagokat.

Az aradi vértanúk

Szabadságharcunk letűnt napvilága,
Te vakító nap a század delén,
Nem pazaroltad sugarad hiába,
Bár vak sötétbe halt az égi fény,
Eszméiden nem győzött az enyészet,
Örökbe hagytad halhatatlan részed',
Fényeddel fényt hint késő századokra
A tizenhárom vértanú alakja.
S ők élni fognak, élni mindörökkön,
Szent lesz, örökké szent a sírgödör,
A míg az eszmény ki nem hal e földön,
Míg magyar szellem még magasba tör,
Az ígét, melyért éltet áldozának,
Szívébe írták az egész hazának,
Utódtól fogja hű utód tanulni:
Hogyan kell élni, s hogy lehet meghalni.

Palágyi Lajos

Evangélikus Oldal

Gondolatok a Reformáció ünnepéhez

Mert a törvény cselekedeteiből nem fog megigazulni egyetlen halandó sem öelötte. Hiszen a törvényből csak a bűn felismerése adódik.

Most pedig a törvény nélkül jelent meg Isten igazsága, amelyről bizonyosságot is tesznek a törvény és a próféták. Isten pedig ezt az igazságát most nyilvánvalóvá tette a Krisztusban való hit által minden hívőnek. Mert nincs különbség: mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Mert Isten őt rendelte engesztelő áldozatul azoknak, akik az ő véreben hisznek, hogy igazságát megmutassa. Isten ugyanis az előbb elkövetet bűnöket elnézte türelme idején, hogy e mostani időben mutassa meg igazságát: mert ahogyan ő igaz, igazgá teszi azt is, aki Jézusban hisz. *Róm 3,20-26*

Az Istent kereső ember

Kedves Olvasó!

Milyen meghatározó is az emberre nézve! Keresi, kutatja Őt! Kívánja, és vágyik mindarra, ami egykor az övé volt, de mára úgy érzi elveszett. Kétségek között öröklődik, miközben minden idegszálával arra összpontosít, hogy rátaláljon a Hozzá vezető útra, még ha pótszerekkel kikövezett zsákutca is az.

„Hogyan lehet enyém a kegyelmes Isten?” – idézem itt Luther Márton.

Keresni, kutatni kezdte ő is ezt az Istent, ezért állt szerzetesnek. Szerzetesként pedig sokáig nyugtalanul kereste imádságban, kegyetlen önsanyargatásban, írásokban. Minél jobban próbálta Őt elérni, annál inkább rádöbbent, önmaga kicsinységére, lehetetlen helyzetére, tehetetlenségére, és annál több nyugtalanság költözött belé lelke mélyén.

Kereste, kutatta, várta – ahogyan a ma embere is várja. Áhítja, hiszen hiányzik belőle valami. Valami nem tökéletes még.

Sok minden nyomaszt bennünket, sokszor nem is tudjuk, hogy mi az, ami hiányzik.

Van bennünk egy belső műszer, ami mindig aktív, ami nem hagy minket nyugodni.

Mindig arra készlet, hogy önmagunk mélyére ássunk.

Azt hiszem kevés olyan ember van, aki még nem vágyott erre a kegyelmes Istenre, aki még nem érezte magát elveszítettnek.

Luther Márton teljes elvesztségét kiáltotta bele a világba ezzel a kérdéssel.

Hol a kegyelmes Isten?! Csak törvény és bűn van a világban? Hol a megnyugvás? Hogyan érhetem el az üdvösséget? Mit kell tennem, hogy kedves legyek az Úr szemében?

Pénzért vásárolok meg a bűnbocsánatot? Ahogyan azt a XVI. század egyháza hirdette?

Tégy jót! Harcolj a pogányok ellen a hitért! Zarándokolj el a Szentföldre! S adományozz az egyháznak!

Önmagában véve igazuk is van. Szükséges a felebaráton segíteni. Sajnos szükséges adományokkal segíteni a gyülekezetet.

De ezek a tettek nem üdvözítőek. Nem nyugtatják meg a lelkiismeret! Nem igaz, hogy közelebb hozzák az Urstent.

Az egyház történetében sokak keresése, munkája nyomán bontakozhatott ki az a megújulás, amelyik az ember számára a lelkiismeretet megnyugtató módon volt képes rendezni az Úristennel való kapcsolatát. Ez a megújulás pedig Isten igéjéből és a Szentlélek munkájából teljesebbé tett ki az egész egyetemes egyházat átalakító erővé. Luther, Kálvin és sok más Istent kereső ember emlékét örizzük ezzel a megújulással kapcsolatban. Mégis október 31-én ünnepeljük a reformáció emléknapiját, annak évfordulóján, amikor Luther Márton a wittenbergi vártemplom kapujára kifüggesztette 95 tételét. Ez önmagában talán egy jelentéktelen esemény lenne, hiszen ő nem akart akkor mást, mint vitát indítani a korabeli egyház bizonyos kialakult gyakorlatairól, melyek a kétségeket ébresztették az ő lelkében. Mégis a tételei futóútként terjedtek el az akkori keresztény világban, alapjaiban rengetve meg a kora egyházat.

Mert Luther, aki egyszerű szerzetesből a Szentírás doktora lett, felismerte önmaga és az ember teljes elvesztségét. Ami folyamatosan hajtotta, emésztette. Isten keresése, az üdvösség elérése tettekkel, legyen bár óriási az áldozat, és legkegyetlenebb az önsanyargatás, keveredjen bár vérrel a verejték, az ember számára lehetetlen. Mert Isten maga lépett közénk!

S ezt ismerte fel Luther a Szentírásból, éppen a római levél alapján. Keresett, kutatott, kétségbe esett, elveszítettnek érezte magát és ez volt az az elvesztség, amelyben Isten megtalálta őt, az élő és megelevenítő igéjében.

Ma is Isten az, aki maga lép hozzánk. Nem az ember görcsös és sokszor kényszeres tenni akarása az, ami üdvösséget ad. Ezt nem lehet kiérdemelni. Csakis ingyen, ajándékképpen az övé.

Mert Krisztus helyettünk cselekedett, helyettünk halt meg a kereszten. Ő tette jóvá mindannyiunk bűnét.

Valami hatalmas és felfoghatatlan szeretet által.

Az Urstent maga adja az üdvösséget. Csak ő teremt nyugalmat a szívünkben és a lelkiismeretünkben. Hiszen öbenne hinni sem vagyunk képesek önmagunktól.

Ő lép előbb, Ő keres, Ő ajándékozik, Ő teremt hitet, Ő vezet üdvösségre.

Az ember? És mi?

Akkor várjunk tétlenül? Nézzük mozdulatlanul a körülöttünk élők sorát? Hiszen nem oszt, nem szoroz a mi cselekedetünk.

Értsük jól az irást! Nem a tétlenség a hála az Isten üdvözítő és ingyenes kegyelméért.

Hanem éppen ennek a kegyelemnek a tudata, ennek a kegyelemnek a birtoklása az, ami megmozdít bennünket. Lendít ez a kegyelem.

Kimozdít a kétségbeesésből, a kilátástalanságból. Távolokat ad. Ez a kegyelem mutatja meg a feladatokat a világban. Rám bíz embereket. Szeretetért szeretetet ad.

Ő a kegyelmes Isten, aki a miénk, aki fenntartja az életünket, a gyülekezetét, az egyházát.

Nem érdemeltük ki, meg sem szolgálhatjuk: csupán hálásak lehetünk érte.

Mert ő igaz, és igazgá tesz mindenkit, aki Jézusban hisz. Igazzá tesz, csupa kegyelemből.

*Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész*

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a templomban
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök, 15.15 órai kezdettel

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között):
56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, ker-ti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kanda!lóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Gyerekeknek

A kutya 10 kérése

1. Minden elválásunk – még ha rövid időre is hagysz magamra – fájdalmas nekem. Kérlek, vedd ezt fontolóra, mielőtt magadhoz veszel.
2. Ne szídj és ne büntess szigorúan. Neked van munkád, szórakozásod, vannak barátid és céljaid – de nekem csak Te vagy...
3. Kérlek adj elegendő időt arra, hogy megértem, mit vársz tőlem.
4. Mielőtt megütnél, gondolj arra, hogy könnyedén összeroppanthatnám a kezedet – mégsem tennék ilyet soha.
5. Kérlek, néha beszélj hozzám. Ha szavaidat nem is mindig értem, a hangodat és a hangsúlyaidat jól ismerem.
6. Gondolj arra, hogy valamikor szabadon életem. Engedd, hogy időnként erdőkben-mezőn mozoghassak, futkározhassak – ez jól tesz Neked is.
7. Kérlek, ne sajnáld tőlem a jó falatokat. Legjobban akkor ízlenek, ha Tőled kapom – s igyekszem megszolgálni érte.
8. Te vagy az én gazdám – és nem mások. Ezért kérek, ne kényszeríts arra, hogy idegennek is szót fogadjak vagy bohóckodjak nekik, s ne alázz meg előttük.
9. Ne feledd, hogy idővel nekem is kialakulnak az egyéni tulajdonságaim, szokásaim és érzelmeim. Fogadd el, hogy számomra ezek ugyanolyan fontosak, mint Neked a sajátjaid
10. Kérlek, gondoskodj rólam, ha beteg vagy öreg leszek – hiszen Te is öreg leszel egyszer....

Felnőtteknek:

Lassú Tánc

Néztél valaha a gyerekeket játszani a körhintán?
Hallgattad, amint az esőcseppek földet érnek tompán?
Követtek szemeddel egy pillangó szeszélyes röptét?
Néztél a tovatűnő éjben a felkelő Nap fényét?
Lassítanod kéne,
Ne táncolj oly gyorsan.
Az idő rövid...
A zene elillan...

Átrepülsz szinte minden napodon,
S mikor kérde: „Hogy s mint?”, meghallod a választ?
Mikor a nap véget ér, te ágyadban fekszel,
Tennivalók százai cikáznak fejedben,
Lassítanod kéne,
Ne táncolj oly gyorsan.
Az idő rövid...
A zene elillan...

Szoktad mondani gyermekednek: "majd inkább holnap"?
És láttad (!) a rohanásban, amint arcára kiült a bánat?
Vesztettél el egy jó barátot, hagyta kihűlni a barátságot,
Mert nem volt időd felhívni, hogy annyit mondj: szia!
Lassítanod kéne,
Ne táncolj oly gyorsan.
Az idő rövid...
A zene elillan...

Mikor oly gyorsan szaladsz, hogy valahova is elérj,
Észre sem veszed az út örömeit.
Mikor egész nap csak rohansz s aggódsz,
Olyan ez, mint egy kibontatlan ajándék...melyet eldobsz.
Az Élet nem versenyfutás!
Lassíts, ne szaladj oly gyorsan,
Halld meg a zenét,
Mielőtt a dal elillan.

SPORT

Magyarország az ötödik helyen végzett a XXVIII. Nyári Olimpiai Játékokon. Ez a rangsorolás az olimpián nyert érmeiket az országok lélekszámával méri össze. 17 magyar érme (8 arany, 6 ezüst, 3 bronz) azt jelenti, hogy a 10,152 millió fős lakossággal számolva 594.117 emberre jut egy medál. Az összesített éremtáblázaton hazánk sportolói a 13. helyet szerezték meg. Az Unió államai között csak Németország, Franciaország Olaszország és Nagy Britannia előzött meg. Az abszolút győztesnek kijáró elismeréssel méltatta országainak összesített olimpiai teljesítményét az Európai Unió brüsszeli végrehajtó bizottsága. Az EU nemzetek sportolói 286 érmet nyertek, szemben az amerikaiak 103 érmével. Összesítve az uniós államok megelőzték a többi sport nagyhatalmat, mind Kinát és Oroszországot.

143 nemzet csaknem 4000 képviselője vett részt 19 sportágban a látás és mozgássérült versenyzők találkozóján a PARALIMPIÁN. 38 magyar versenyző tíz sportágban küzd, 19 érmet szereztek.

2004. szeptember 19.

Jamina – Gyomaendrőd VSE: 5:1 (2:0)

Kezdsé után a csabaiak kezdeményeztek. Gyorsan megszerezték a vezetést. Fél óra elteltével biztosították győzelmüket. Fordulás után a fiatal vendégcsapat elfáradt. Nem bírta az iramot. Szerencsére a hazaiak is több nagy helyzetet elhibáztak. A vendégek becsületgólja a 88. percben esett. A szöglet után a hazaiak nem tudtak felszabadítani, és Papp 5 méterről szépitett.

Jó: Farkasinszki, Palyusik, Papp.

14. Gyomaendrőd VSE 5 - - 5 4:22 0

Megyei I. O.-

Gyoma FC: Szabadkigyós : 3:1 (1:0)

A gyomaiai gólrá törő játéka eredménnyel járt.

Gól: Szegedi, (11-esből), Tanács, Hunya.

Jó: Hegedűs, Bela, Tamás.

9. Gyoma FC 6 2 2 2 14:11 8.

Gyomaendrőd VSE – Monor: 0:7 (0:2)

150 néző, jó volt: Pikó. A listavezető kifárasztotta a fiatal hazaiakat az első félidőben. Aztán tetszés szerint lötte góljait. Hét mérkőzés, hét vereség. 4:29-es vesztes gólarány. Sajnos a csapat egésze nem üti meg az NB III. színvonalát. Csak Gyuricza, Mazán, Farkasinszki igyekezete érdemel említést.

Megyei I. osztály:

Magyarbánhegyes – Gyoma FC 2:1 (1:1)

250 néző. A középpályások nem tudták megállítani a hazaiak támadását.

12. Gyoma FC 2 2 3 15-13 8.

DIÁKSPORT

Dél-alföldi Régió Nyílt serdülő Egyéni Bajnoksága

Békéscsabán szeptember 3-4-én Bács-Kiskun, Csongrád, és Békés megye atlétika szakosztályainak részvételével került sor egy rangos versenyre, ahol a Rózsahegyi Kálmán Általános iskola 8 tanulója összesen 22 versenyszámban indult és 11-ben továbbjutott az Országos Döntőbe. Négy arany, 5 ezüst, és 2 bronzérmet szereztek.

Aranyérmesek:

Farkasinszki Mariann; diszkoszvetés: 22,45m, Farkasinszki Mariann; gerelyhajítás: 36,5 m. Gonda Martin; diszkoszvetés: 36,87m, Jónás Balázs; gerelyhajítás: 25,72 m.

Ezüstérmesek:

Farkasinszki Zita; 300m, Farkasinszki Zita; 600m, Farkasinszki Zita; 3 km gyaloglás, Gonda Martin gerelyhajítás, Német Richárd: 800 m

Bronzérmesek:

Gonda Martin; súlylökés, Tokai Gréta: 2000 m.

Vaszkán Gábor
Testnevelő tanár, atlétika szakedző

Fiatalokról fiataloknak

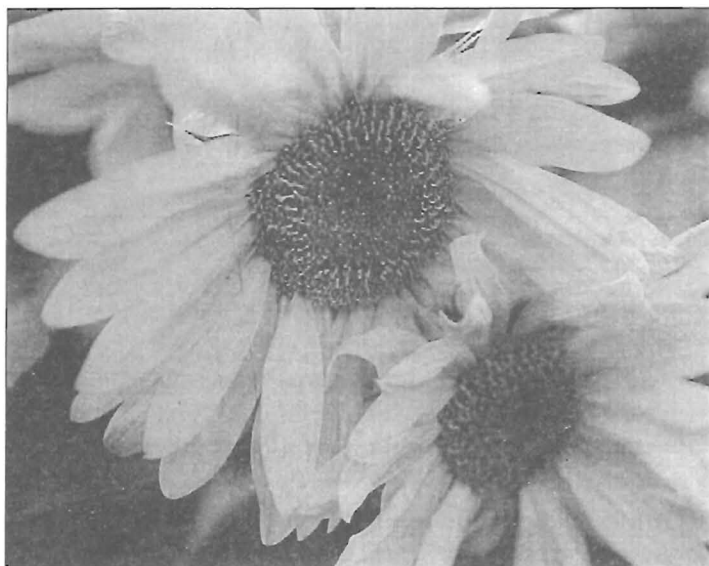
Rendhagyónak tűnik, pedig talán nem az, hogy ebben a rovatban köszöntjük - a fiatalok nevében is - azokat az olvasókat, akiket illet. Október elsején, az Idősek Világnapján.

Kívánunk minden idős olvasónak jó egészséget, hosszú, vidám, gondtalan napokat.

Ezen a napon a Parlament Főrendházi termében köszönti Dr. Göncz Kinga az Országos Idősügyi Konferencia résztvevőit.

A megemlékezést nem szabad hogy beárnyékolja az a hír, hogy egyszázalékos nyugdíj kiegészítésről döntött a kormány a múlt héten. Ez az emelés az özvegyi nyugdíjakra és a nyugdíjszerű ellátásokra is vonatkozik, és január 1-ig visszamenőleg érvényes.

Verssel köszöntjük az Idősek Világnapján az érintetteket.

A legnagyobb művészet

A legnagyobb művészet tudod mi?

Cerús szívvel megöregedni!
Soha nem lenni reményvesztett,
Csendben hordozni a keresztet.
Irigység nélkül nézni másra,
Ki útját tettetősen járja.
Kezed letenni öledbe,
S hagyni, hogy gondod más viselje.
Hol segíteni tudtál régen,
Bevallani alázattal szépen,
hogy arra most már nincs erőd,
nem vagy olyan, mint azelőtt.
Így járni csendesen, vidáman,
Istentől rád rakott igában.

Mi adhat ily békét nekünk?

Ha abban a szent hitben élünk,
hogy a teher, mit vinni kell,
örök hazába készít fel.
Eloldja kötelékeinket,
ha a világ fogva tart minket.

Megtanulni ezt a művészetet
tudom, csak nehezen lehet.

Ára öregen is sok küzdelem,
hogy a szívünk csendes legyen,
és készek legyünk beismerni:
önmagamban nem vagyok semmi.

S akkor lelkünk kegyelmes Atyja,
nekünk a legszebb munkát tartogatja:
ha kezed már gyenge más munkára,
összekulcsolhatod hát imára.

Áldást kérhetsz szeretteidre,
Körülötted nagyra és kicsinyre,
s ha ezt a munkád elvégezted,
és ha az utolsó óra közeleg,
hangját hallod égi hívásnak:
„Enyém vagy! Jöjj! El nem bocsátlak!”

Mácz István: Örülj velem!

Az életkorok öröme

Örülj, ha gyermek vagy: örülj, ha ifjú, ha felnőtt, ha idős, ha öreg vagy vén.

Örülj, ha gyermek vagy. Ámulat és csodálat a szíved. Örülj, ha ifjú vagy. Tiéd a jövő és az élet. Felnőttként örülj, hisz kezedben a sorsod, életed, amely már történelem. Ha idős vagy, a tapasztalat ad szárnyakat neked. Az öregkorban a bölcsesség méze van. Aki vén, tudja mi az élet és mi lesz a halál.

Örülj annak az életkornak, amelyben élsz. Éld meg annak minden örömét. Ne vágyj vissza az előbbibe és ne sürgesd a következőt. Éld meg ezt. Ma. A tavasz nem kívánja az ős színeit. A nyár érettségének örül s nem tudna mit kezdeni a tavasz indulás lépéseivel. A tél éppen azért tél, mert nem akar más lenni. Így az, ami.

Aki indul, az indulás örömét élvezze. Aki megérkezett, a cél elérése töltse be örömmel. „Megvan az ideje a sírásnak és megvan a nevetésnek.” Az öröm egyik titka: mindent a maga idejében. Amit ma nyújthat az élet, holnap már nem adhatja, tegnap még nem nyújthatta. Minden napnak megvan a maga keresztje – és az öröme!

Szeresd azt, amiben élsz és ezer öröm nyílik szívedben; légy gyermek, felnőtt, ifjú vagy vén.

Irodalmi oldal

Emlékgörögcsok Simonyi Imréről

ÚJ GEOMETRIA

Valaha úgy tanultátok
 hogy két pont között
 a legrövidebb út
 egy egyenes.
 Én pedig most azt tanítom néktek
 hogy két pont között
 a legrövidebb út
 ha egyhelyben maradtok.

A hatvanas évek elején (a Mester negyvenes éveiben járt akkoriban) házunk udvarán, iskola után (táska a sarokba hajítva) döngötem a deszkakaput. Az udvari kisajton belép egy számomra szokatlan eleganciájú „bácsi”. Jól szabott öltöny - persze mellényel -, fényesre vikszolt cipő. Apám - mint megtudom: egykori osztálytársak - után érdeklődik. Zavart válaszom - „betegeknél van” - után kíváncsian szemléli buzgólkodásom. A labda pattan, ő könnyed mozdulattal levegőbe lendíti lábát, s a labda a fényes cipőhöz ragad. Beszélgetni kezd velem: Szusza, Zsengellér, Deák Bamba. (Hihetetlenül hamar tudott kisgyerekekkel hangot találni!) Majd én már a kapu előtt, ő pedig fegyelmzett mozdulatokkal a labdához lép, én jobbra vetődöm, a labda balra csattan a kapun. Zsengellér Ábel rúgta így a 11-est, kommentálja. Később sportkönyveket bújva döböntem rá, kiről is beszélt.

Illetlen kíváncsisággal hallgatóztam mindig, amikor arra vetődött. Valami furcsa delejt árasztott magából. S a beszélgetések: a nyári szinkör, s a kedves szubrett-mind, mind érthetetlen rejtélyként borultak rám.

Évek múltán versekről kezdett beszélni, meg hogy mit olvasok. A futballból maradt azért, csak hát ő Újpest, én Fradi (ez ügyben én önkritikus; ő önkritikátlan: ebben is).

Aztán úgy féltudatos korszakomban: anyám bablevesre invitálta, ő engem ajándékozott meg a Tisztességes írás egy ágrólszakadt példányával, meg hát egy számomra azóta is legkedvesebb ajánlásával:

„Jó barátsággal, szívesen, szeretettel adom ezt az árva és szegény könyvet; ifjú korom egy szomorkás-boldog korszakát, mely még egyszer feltámaszt valamit a régi Gyulából; az igaziból, akit a mai tízen-huszonévesek már csupán "holtta nyilvánított" állapotában láthatnak-tudhatnak. /Ha egyáltalán látható még...! S tudható még!/"

Gyula, „a város” attól kezdve érdekelt igazán mint „pszichokulturális” közeg, mint lelki táj. Akkortól kezdett fájni a Szinkör, a Gőndöcs kert, a kisvasút, a kiskocsmák. Aztán fájni kezdett más is: az át nem élt, csak hazugságokból ismert '50, a bolsik, a meg nem ismert, mert meg nem ismertett irodalom.

Kezembe nyomta egy nap a Feltékenyeket, másnap este ott volt, számon kérően: Hát még nem olvastad el!

Máskor az újságosstandnál kényszerített Népszabadságot a kezembe (azóta se vagyok hajlandó kézbe venni), Pándi „Potyka” szerkesztette a vasárnapi irodalmi mellékletet, melyben gyakran felbukkant egy-egy Simonyi-vers is. Bizony, a szakma nem mindig vette észre Simonyi korbácsolásait.

Aztán sorjázta a kötetek: Önéletrajz helyett, Ne sírjatok, Hatodnapon, s a csúcs: Gyulai krétarajzok, még inkább a Forgácsok egy fakesztről.

Közben egyszer (de nagy kár, hogy csak egyetlen egyszer az örök szerelem, a színészet. Hogy remélte, hogy Podolin környékén Krúdyból filmeznek, s nem az utóbbi világháborúból.) Fantasztikus volt, nekünk mindenképpen.

Vidékről világirodalmat, vidékről mindent, egy szűk szobából az egész világot, magányból a mindenséget.

Gyarló volt, hát persze, hogy az. Elfogadott mindent: barától bablevest, Aczéltól József Altíla-díjat (Kossuthot várt!), Kádáréktól Munka Érdemrendet, a tanácstól lakást. S közben szidta, mocskolta, gyalázta a barátot, a tanácsot, de legfőbbképpen a kommunistákat. A barátja csak azért haragudott, mert kevés volt a bableves, a tanácsra, mert rossz lakást adott; a kommunistára viszont azért, mert nem tartotta őket embereknek.

A hatalommal mindig szemben állt. Ő az örök „ellenzéki” - mindenkivel szemben. Az új világ (nem a mostani „neouj”, hanem a „régijű”) ellen ugyanúgy.

Hogy ma mit gondolna, mit mondana!

Káromkodna és füttyörészne.

Simonyi Imre zsarnok volt. Az átlagember számára elviselhetetlen, nyers, gyakran (rendszerint, de csakis motiváltan) obszcén, mégis emelkedett stílusú művész volt, a művész minden lelki labilitásával, arroganciájával.

Szerette a magányt, mint a narkotikumot. A kínzó, gyötrelmes egyedülléte miatt olykor indulatot, netán még verseinek ihlető forrása is a magányba vonulástól eredt. Nem szerette az embereket, az „embert” viszont annál inkább.

Keveset olvasott, műveletlen, de nagyon intelligens ember volt. Utálta a túl művelt embereket. Ő „csak” Krúdyt, Márait, Németh Lászlót, Szabó Dezsőt - és Simonyit olvasott (olykor Ember Gedeont is). Aztán már csak Márait. Persze Márai műveltsége olyan természetes, lélegzétvételünk ritmusát követő; eszünkbe se jut csodálkozni. Van, úgy született, az idegrendszerében volt már az anyaméhben.

Simonyi Imre olykor szenvedett a műveletlenségétől: őt költőtársai művelték. Az Egész látóhatár (Szabó Dezső) tanulmánykötetei derékban felbajhított lapok sokaságából álltak, így jelölte a fontosnak tartott részeket, egy időszakban.

Fantasztikusan tudott idézni. A szelektív olvasás művészetét mutatta be. Legnagyszerűbben mégis Simonyit szavalta. Estjei a dramaturgia magasiskolájának példái. S hogy szerette, ha nők mondták nagyon is férfias verseit!

In memoriam... Van-e memóriám, van-e memóriánk! Tudunk-e megfelelően emlékezni. Nem torzul-e el minden emlékképünk a múlt idő hol homorú, hol domború tükrében! Tudunk-e csak megközelítően felismerhető képet rajzolni arról, aki itt élt közöttünk, szeretjük őt vagy gyűlöljük egyféle szenvedéllyel. Mint ahogy szeretett és gyűlölt ő is egyazon hevülettel. Itt élt közöttünk, itt éltünk közelében anélkül, hogy igazán megvalloztuk volna érzelmeinket, érzéseinket. Sem ő, sem mi nem voltunk őszinték, holott elemi erővel tört fel benne és bennünk is a kimondhatatlan kimondásának vágya. De sohasem jutottunk el az őszinteségig. Ő pózolva utált bennünket, „kirekesztő” volt a legelsőségesebb fajtából. Szerette, imádkozta Szabó Dezsőt, Németh Lászlót; jó, egy idő után kicsit szégyellte, s már csak Krúdy, aztán meg csakis Márai. Persze oldalakat citált Németh Lászlóból, hát meg Szabó Dezsőből.

Indulati költő volt, indulatból lett költő. Újságírónak is izgalmas volt, majd nem annyira, mint költőnek. Ember Gedeonként felülmúlhatatlan. Hogy szeretnénk ma ilyen tisztaságot, bátorságot!

S hogy tudott hallgatni: Rákosi alatt segéd munkás volt. Zavarba ejtően, irritálóan elegáns segéd munkás Pesten. A svájcisapkák korszakban hibátlan szabású öltönyben, kalapban járt.

Később, a kádári konszolidáció időszakában, már Gyulán meg valamikor fehér, foltos-tarka ballonkabátban.

Sokadszor akkor hökkentette meg a város közönségét, amikor költői estje alkalmával azzal kezdte, hogy ő tulajdonképpen nem is Gyula szülőtte.

E bejelentést akkor, ott a több száz (!) hallgató tapintható meglepetéssel fogadta, s elkönyvelte a Mester költői fordulatainak egy újabb példájaként, amellyel újra csak megfricskázta a „helyi hatalmasságokat”.

A Mester irigylésre méltó életet élt: a város, de talán az egész ország (ha nem a földkerekség!!) legfüggetlenebb embereként hunyorított bele a világba. Szeretett és gyűlölt, mint ahogyan őerte is rajongtak számosan, s még többen ellene...

S ő többnyire csak erről vett tudomást: az ellene irányuló gyűlöletről; s nem ok nélkül. Volt benne része éppen elég.

A Mester köré legendák szövődtek: mindenki tudni vélte valami titkot. S ezek témája: haza, lányok, szerelem, futball,..., '50.

(Erről csakis szemérmesen szóltak az akkori győztesek is!) A tudatlanságban tartott nemzedékek a Mester által világosítottak fel ez ügyben is. S persze abban is, hogy mis is az: költészet.

Hogy októberért megégették volna a szakállát! Nem ez a fontos! De hogy embertelenséget rábizonyítani lehetetlen volt, s hogy soha nem kért és nem is kapott kegyelmet!

A legenda tovább bővült: pedig ő maga ki sem mozdult odújából. Tartotta magát önön értékrendjéhez, a világ akár tetszik, akár nem: javíthatatlan. Mindegy honnan nézzük, innen a kisvárosból, vagy valamely „világközépből”.

A Mester közelében generációk nőttek fel: így vagy úgy, akarva-akaratlanul megteremtette a maga iskoláját. S amíg valakit „nevelt”, addig önzetlen odaadással szerette. Mihelyt a „tanítvány” leválni érezte, az megszűnt számára létezni.

Kérelhetetlen, könyörtelen következetességgel ragaszkodott mindig is a maga alkotta világ kikezdehetlenségéhez.

A Mester ma is hibátlan tartással nézne el fejünk felett. Sokan (legtöbben) a Mester mellett elhaladtukban azt se tudták, hogy Magyarország nagy költője az a nemes tartású, az idő haladtával egyre hibátlanabb eleganciájú Úr.

Petróczi Zoltán visszaemlékezéseit mondta el az avató ünnepségen.

Izós ízek

október

Birkapörkölt

Hozzávalók: 1 kg birkahús (comb és lábszár), 2-3 fej vöröshagyma, 3 evőkanál zsír, 1 evőkanál törötpaprika, 2-3 gerezd fokhagyma, 1 paradicsom, 2 csöves paprika, 1 cseresznyepaprika, 1 kávéskanál só, 1 kávéskanál köménymag.

A megforrósított zsírba belekeverjük a karikára szelt vöröshagymát, a kockára vágott húst, sót, köménymagot. Eleinte saját levében pörköljük, majd annyi vizet teszünk rá, hogy majdnem ellepje. A vizet időnként pótoljuk. Belefőzzük a csöves paprikát, a cseresznyepaprikát és a paradicsomot is. A főzés befejezése után negyed órával hozzáadjuk a törötpaprikát. Összeforraljuk azzal is.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

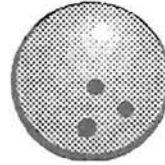
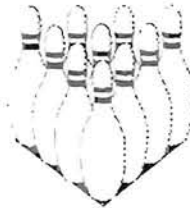
ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:
PÉTRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Tégla-
gyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☑ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☑ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☑ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☑ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☑ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

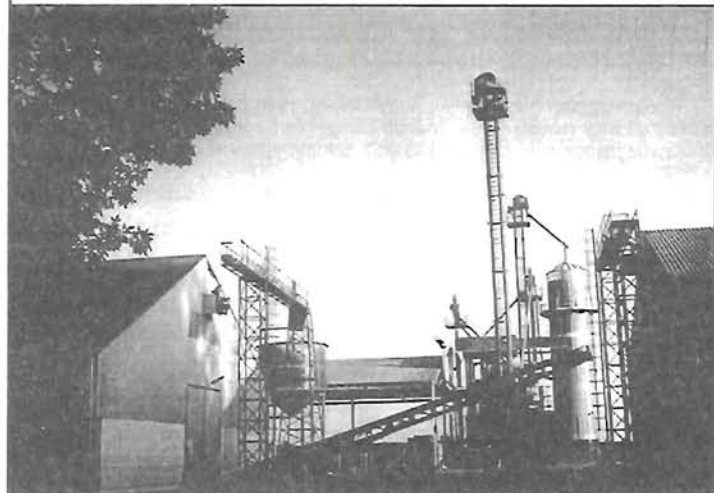
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

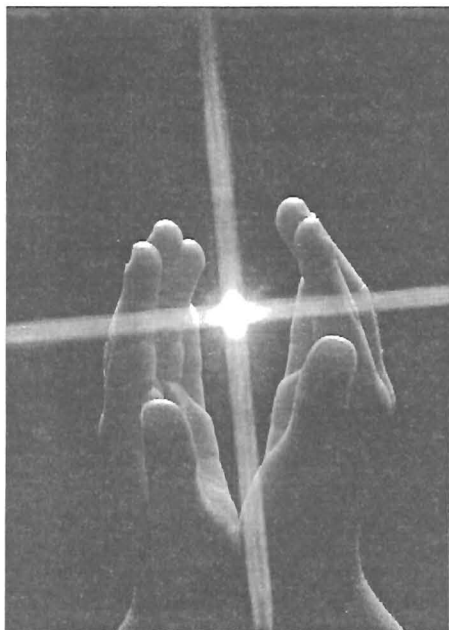
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek;

Híába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még,

Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALOGH TIBORNÉ, HUNYA IRMA tanítónő aki a Bangó utcában élt, majd Budapesten, 78 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolják: rokonai, ismerősei és az endrődiek Baráti Köre.

CSÜVÁR JÓZSEFNÉ Uhrin Szeréna, volt endrődi lakos, majd, élete végéig Kecskeméten élt, és ott is halt meg csendesen, 2004. szeptember 15-én, 88 éves korában.

Gyászolják: fia és családja, és a régi ismerősök.

HANYECZ MIKLÓS, aki Hunyán, az Ady Endre utcában élt, szeptember 28-án 80 éves korában visszaadta lelkét Urának. Gyászolják: felesége, lánya, veje, unokái.

IVANYI LAJOSNÉ HEGEDŰS IRMA, aki Hunyán a Kossuth utcában lakott, szeptember 25-én, 77 éves korában elhunyt. Gyászolják: leánya, veje, unokái, dédunokái.

KURILLA JÁNOS, aki a Selyem utcában élt, 93 éves korában, szeptember 19-én befejezte földi pályáját. Gyászolják: fia és családja.

KOÓS KLÁRA, aki az Apponyi utcában élt, 90 éves korában rövid szenvedés után szeptember 20-án visszaadta lelkét Teremtőjének és az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: szomszédai, rokonai, ismerősei, és a Gondozási Központ lakói és dolgozói.

PAPP ANDRASNÉ CSERENYECZ MÁRIA, aki Hunyán az Ady Endre utcában élt, szeptember 17-én, 68 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: férje, gyermekei, unokái.

PAPP ISTVÁN, aki a Mikes utcában lakott, szeptember 17-én 98 éves korában váratlanul elköltözött az élők sorából. Gyászolják: lánya: Magdus, veje, unokái, és dédunokái.

RAFAEL RÓBERT, aki Gyomaendrődön, a Juhász Gyula utcában lakott, 46 éves koraiban

visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyerkei, rokonai, ismerősei.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Décsi páskomi és a fazekasi fiatalok Szüreti bálja 1948 szeptemberében

A tortát és a szőlőből font koszorúkat elvitték a templomba, ahol megszentelte az atya..

Felső sor: Tímár Gizella, Sóczó Imre, Hegedűs Irén, Iványi Miklós, Véha Piroska, Gonda István, Gellai Jusztí, Hangya László, Balcó Katalin, Bukva László, Sóczó Irén, Iványi Imre, Galambos Vince

Alsó sor: Tímár Antal, Balogh Ilona, Gubucz Károly, Tímár Mária, Libor István plébános, Galambos Borbála, Kulik Benedek, Hangya Mária, Szücs Imre

Fényképalbum

Száz éve, 1904-ben is volt szüreti bál Endrődön

GAZDAKALENDÁRIUM

MINDSZENT HAVA
Információ gazdálkodóknak

Nemzeti Vidékfejlesztési Terv

Július 20-a óta sokat lehetett hallani a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervről. A gazdálkodók várták ehhez a fontos dokumentumhoz kapcsolódó pályázati kiírások megjelenését. A pályázati lehetőséget tartalmazó első jogszabályok szeptember 11-én jelentek meg és folyamatosan lesznek kiírva.

A közeljövőben 7 jogcímen lehet pályázni és 2004-2006 között mintegy 192 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás lehívására lesz lehetőségük a vidéki embereknek. A támogatás 20%-a hazai forrásból származik, míg a nagyobb rész európai uniós támogatás. Az idei évben 53 milliárd forint, jövőre 64 milliárd forint, 2006-ban, pedig 70 milliárd forint a rendelkezésre álló keretösszeg. Ha valaki utána számolt az rájött, hogy hiányzik 5 milliárd forint, melyet az FVM az idén kifutó SAPARD-pályázatokra különített el.

Az Európai Unióban kiemelt fontossága van a vidéknek. A vidékfejlesztési politika célja, hogy a vidéken élő emberek életminősége javuljon, a vidéki térségek ne szakadjanak le, és vonzó legyen a vidéken élés. Ezeket a célokat szolgálja az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA). A magyar kormány az EMOGA intézkedéseinek megfelelően dolgozta ki a Nemzeti Fejlesztési Terv részét képező Nemzeti Vidékfejlesztési Tervét.

Az NVT természetesen már korábban kidolgozott dokumentumokhoz kapcsolódik, illetve azokon alapul. Ezek az Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP), a Nemzeti Környezetvédelmi Program II. (NKP II.), a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program, a SAPARD Program, a Nemzeti Erdőtelepítési Program és a Nitrát Akcióprogram. Az NVT az ország egész területére alkalmazható két támogatási forma kivételével, melyek a zonális agrár-környezetgazdálkodási célprogramok és a kedvezőtlen adottságú területeken gazdálkodók részére kijelölt területek.

A 131/2004.(IX. 11.) FVM rendelet az NVT alapján igényelhető támogatások általános szabályait írja le. Elsőként a támogatási célokat határozza meg a jogszabály, melyek a következők:

- Agrár-környezetgazdálkodási célok
- Kedvezőtlen adottságú területek támogatása
- Európai Unió környezetvédelmi, állapotjelési és higiéniai követelményeinek való megfelelés elősegítése
- Mezőgazdasági területek erdősítése
- Félig önálló gazdaságok szerkezet átalakítása
- Termelői csoportok létrehozása és működtetése
- Korai nyugdíjazás
- Technikai segítségnyújtás
- SAPARD-program céljainak megvalósítása

A támogatás forrásul nemzeti és uniós összegek szolgálnak a már előzőekben leírt megosztásban. A támogatásra tulajdonképpen a regisztrált mezőgazdasági termelők pályázhatnak a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) által meghatározott nyomtatványokon. A különböző támogatási céloknak megfelelő feltételek külön rendeletekben folyamatosan jelennek meg. Fontos a gazdálkodók megfelelő tájékozottsága,

mert kellő ismeret hiányában lemaradhatnak a pályázatokról. A pályázatok várható beadási határideje: 2004. 10. 01.-2004. 10. 30. A kitöltendő nyomtatványok egyszerűek, így a pályázat nem okoz különösebb nehézséget. Pályázni az is pályázhat, aki a területalapú támogatást is igénybe veszi.

Kérdéseikkel forduljanak a falugazdászokhoz!

Sok sikert!

Várfi András

DOMOKOS László képviselők megkérdezte a minisztert:

I. „Igaz-e, hogy Magyarország – az oly sokat emlegetett Draskovics-csomagnak köszönhetően – nem szándékozik kifizetni a szántóföldi növények nemzeti kiegészítő támogatásának maximális összegét?”

Részlet a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által adott írásbeli válaszból:

„... A Magyar Kormány – mint képviselő úr is tudja – élni kívánt a maximális kiegészítés lehetőségével. Tájékoztatom tisztelt Képviselő urat arról, hogy a Kormány ezt a vállalását teljesíti, a 30%-pontos kifizetést a termelők teljes mértékben meg fogják kapni. A magyar mezőgazdaságban kialakult nehéz pénzügyi helyzet, a tavalyi aszálykár okozta likviditási gondok és a több ágazatban kialakult piaci feszültségek figyelembevételével a Kormány úgy döntött, hogy az említett 30%-pontos - összegszerűen 92-93 milliárd Ft-os kiegészítés mintegy felét már az EU csatlakozást megelőző döntéssel nemzeti támogatásként kifizetjük.

... Információknk szerint mintegy 161 ezer támogatási kérelmet nyújtottak be, 46,7 milliárd Ft összegben. A rendelet pénzügyi úton előfinanszírozásra is lehetőséget ad. Az ezzel élni kívánó termelők 4%-pontos megfelelő összeg levonása ellenében már május-június hónapban pénzhez juthattak. A fentiekből az következik, hogy 2004. év végén 2005. év elején már csak a nemzeti kiegészítő támogatás fennmaradó összegét, 46 mrd. Ft-ot kapják meg a mezőgazdasági termelők... 2004. június 30-ig nyújthaták be támogatási kérelmüket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által rendszeresített formanyomtatványon... Az MVH 2004. november 30-ig hozza meg a határozatot a támogatási kérelemlről, melyet 2004. december 10-t követően lehet az APEH –hoz benyújtani igénylés céljából. A kifizetésekre várhatóan 2005 januárjában kerül sor.”

Dr. Német Imre Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter

II. „Támogatja-e a Belügyminisztérium az aszálykárosult ingatlanok helyreállítását?”

... Az elmúlt év aszályos időszaka által okozott ingatlan károkról a megyei Közigazgatási Hivatal jelzése alapján a Belügyminisztérium is kapott tájékoztatást... a keletkezett árok megalapozott szakértői vélemények alapján elsősorban a sajátos földtani adottságokra, illetve ezek nem megfelelő műszaki kezelésére az építési előírások figyelmen kívül hagyására vezethető vissza. ... Tájékoztatom, hogy a békés megyei épületkárokkal kapcsolatban a békés Megyei területfejlesztési Tanács ez év áprilisában 5 millió forint támogatást utalt ki. ... 2003. évben 1456 millió forint címzett támogatást kapott több békés megyei település a belterületi vízrendezéshez...” Lampert Mónika belügyminiszter

III. Az öregszoói településrész lakosságának a postai szolgáltatások minőségének javítása ügyében a Magyar Posta RT. Kelet-magyarországi Igazgatóságát kereste meg levélben a képviselőnk

A válasz levélből részlet: „... Az illetékes postavezetőt utasítottam, hogy vegye fel a kapcsolatot a Gondozási Központ vezetőjével a probléma megoldására, a közvetett kézbesítés bevezetésére. Észrevételét köszönöm. Bizom benne, hogy a felajánlott megoldás elfogadható mind a Gondozási Központ, mind a gondozottak részére.”

Tisztelettel: Bokrosné Madácsi Erika s.k. hálózati igazgatóhelyettes

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

októberi ajánlataim:

- Virághagymák, rózsatövek
- Virágcserépek, virágföldek
- Kegyeleti mécsesek, gyertyák
- Eső ruhák, gumicsizmák
- Foliák, takaróponyvak
- Üstök, üstházak, műanyagbordók
- Savanyító edények
- Hidroforok, szivattyúk
- Lánccűrűk, komposzttartók
- Zárak, lakatok, szegek, csavarok
- Kézi szerszámok, védőkesztyűk,
- Kerítésdrótok, létrák
- Olaj radiátorok, hősugárzók,
- Disznó pörkölők

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu